PRZEGLĄD PRZEMYSŁOWO-HANDLOWY

i

GAZETA GIEŁDOWA I LOSOWAŃ

CZASOPISMO, POŚWIĘCONE SPRAWOM PRZEMYSŁU, HANDLU I FINANSÓW

ADRES REDAKCJI I ADMINISTR. KOSZYKOWA 7. — TEL. 250-85
Konto w P. K. O. № 1465.

WYCHODZI DWA RAZY NA MIESIĄC
WARSZAWA — CZERWIEC 1923.

REDAKTOR PRZYJMUJE WE WTORKI I PIĄTKI OD 6 — 7.
RĘKOPISÓW NIE ZWRACA SIĘ

Cena ogłoszeń 1 strona 50 Złp.
1/2 str. 25 1/4 str. 13 Złp.

Prenumerata Złp. 4 kwartalnie
numer pojedyńczy 70 groszy

Po Targach Poznańskich.

Po raz trzeci Poznań wystąpił z pokazem przemysłu polskiego. Zdawałoby się, iż w r. b. będzie on bardziej okazały, niż w latach poprzednich, że będzie mógł uchodzić za pełne odzwierciedlenie naszych wysiłków na polu przemysłowem, że odtworzy w całym splendorze nasze siły produkcyjne, nasze ambicje gospodarcze, nasze postępy w zakresie uprzemysłowienia kraju. Żywiono nadzieję, że w społeczeństwie polskiem znajdzie się dość zrozumienia dla doniosłości Targów Poznańskich, że nareszcie zerwiemy z dotychczasową zaściankowością naszego myślenia gospodarczego i przestaniemy oceniać Targi wyłącznie tylko z punktu widzenia możliwości osiągnięcia korzyści materjalnych. Targi—to nietylko jedna z wielu okazji do reklamowania swej firmy, to nietylko źródło zysków — stanowią one przedewszystkiem dokument zdolności produkcyjnej Narodu, zdolności do tworzenia mocnych podwalin pod samodzielny byt państwowy. Społeczeństwo nasze dało dowód, że nietylko nie uświadomiło sobie tej zasady, ale okazało się niedostatecznie wrażliwe na potrzeby udoskonalenia organizacji zbytu wyrobów wytwórczości polskiej. Jednem z głównych zadań Targów Poznańskich jest umożliwienie wzajemnego poznania się b. zaborów i przenikania wyrobów przemysłowych z jednej dzielnicy do drugiej. Były zabór pruski, przez długie lata odgrodzony ochronnym wałem celnym od innych ziem polskich, nie znał do niedawna ich produkcji. Przemysł jego był nikły. Na rynku wielkopolskim wszechwładnie panował przemysł niemiecko-zachodni. Zaraówno w Kongresówce, jak i w Małopolsce nie ocenia się dostatecznie wagi, jaką posiadają Targi Poznańskie dla zbliżenia gospodarczego ziem polskich. Przemysłowiec nasz, mając na względzie ograniczone rozmiary produkcji krajowej, przekonany jest, że również bez pomocy Targów znajdzie zbyt dla swych wyrobów. Jeszcze bowiem nie staramy się produkować masowo. Produkujemy pełni obawy, że pozostanie nam nadmior, nie usiłujemy rozszerzać rynku zbytu wewnątrz kraju, nie staramy się wzmagać konsumcji wewnętrznej. Słabe czynimy wysiłki, by znaleźć nowych nabywców.

Tegoroczne Targi Poznańskie pod wielu względami lepiej się zaprezentowały, niż w roku zeszłym. Zgromadziły one przedewszystkiem o 450 eksponentów więcej, niż w poprzednim roku i o 1000 więcej, niż przed dwoma laty. Postęp jest więc widoczny. W.r. bieżącym eksponaty były lepiej usystematyzowane, niż na poprzednich Targach, zbudowano nową obszerną halę wystawową i t. p. Ale nie można zataić przykrego wrażenia, iż był to tylko ułamkowy pokaz naszego przemysłu, że nie wszystkie firmy, które winny były na tych Targach Poznańskich zamanifestować swą obecność wzięły w nich udział.

Zacznijmy od przemysłu tak wybitnie wywozowego, jakim jest przemysł włókienniczy. Wielkie fabryki łódzkie, tomaszowskie, pabjanickie, zgierskie, białostockie, bielskie prawie zupełnie nie wysłały swych eksponatów. Przykro powiedzieć, iż z większych polskich fabryk uczestniczyły tylko: Zakłady Żyrardowskie, Schütz i Hampel i jeszcze kilka innych. Kopalnie węgla zawiodły całkowicie. Przemysł naftowy był reprezentowany zaledwie przez cztery firmy! („Fanto," „Karpaty," „Naftolej" i „Oleum"). Przemysł hutniczy jeszcze skąpiej był reprezentowany („Zakłady Ostrowieckie" i poznańska „Huta Miedzi"). A więc najważniejsze niemal działy naszego przemysłu wykazały zupełny prawie indyferentyzm wobec „Targów Poznańskich."

Nieco silniej zareagował na Targi Poznańskie przemysł metalowy i elektrotechniczny. Z fabryk maszyn wzięły m. in. udział: Borman, Szwede i S-ka (Zakłady Mechaniczne w Warszawie), H. Cegielski (fabryka maszyn, wagonów i parowozów w Poznaniu), „Agraria" (fabryka maszyn w Poznaniu). Weigt i S-ka (fabr. maszyn dla odlewnictwa w Łodzi), K. Rudzki i S-ka (fabr. maszyn i odlewów w Warszawie), Fitzner i Gampert (Zakłady stalowe i mechaniczne w Sosnowcu i Dąbrowie), Herzfeld i Viktorius (odlewnia żelaza w Grudziądzu), Lloyd Przemysłowy (obrabiarki drzewne i maszyny narzędziowe w Gdańsku), John J. (fabr. bud. transmisji, maszyn i odlewnia żelaza w Łodzi), Nitsche i S-ka (fabr. maszyn roln. w Poznaniu) i t. p. Naogół przeważały firmy wielkopolskie, natomiast b. liczne poważne firmy z b. Kongresówki i Małopolski nie nadesłały eksponatów.

Z firm elektrotechnicznych wymienimy następujące: Bracia Borkowscy, Pierwsza Fabryka akumulatorów „Erg", Pierwsza Fabryka Poznańska Elementów, „Hencil," Fabryka Ogniw Galwan. i t. p.

Przemysł drzewny nie dopisał. Jedynie fabryki mebli gromadniej zamanifestowały swą obecność, jakkolwiek wśród nich wiele poważnych firm było nieobecnych. Bardzo słabo się prezentował również przemysł ludowy. Bardzo liczne zgromadziły Targi Poznańskie eksponatu z działu chemicznego i farmaceutyczno-kosmetycznego. Przeważały wprawdzie firmy wielkopolskie, ale nie brak było również firm z innych dzielnic. Przemysł materjałów budowlanych był reprezentowany przez dość liczne firmy, z których wymienimy: „Eternit," fabr. dachówki asbestowo-cementowej w Lublinie, „Tektura," fabr. papy w Krotoszynie, „Kuźnicki Emil," fabr. papy dachowej w Oświęcimiu, „Impregnacja," fabr. papy dachowej w Bydgoszczy i t. p. Przeważały zakłady wielkopolskie. W dziale wódek i likierów niemal wyłącznie widniały eksponaty wielkopolskie („Akwawit," „W. Stabrowski," „Kantorowicz," „Kasprowicz," „Winkelhausen" i t. p.).

Należy stwierdzić, że wiele firm, które w r. z. nadesłały eksponaty, w r. b. udziału w Targach Poznańskich nie wzięły.

Naogół tegoroczny pokaz polskich wyrobów przemysłowych na Targach Poznańskich nie wypadł zupełnie pomyślnie. Abstynencja licznych b. firm polskich świadczyła nietylko o braku zrozumienia własnego interesu, lecz również o słabem zrozumieniu interesu narodowego. Nakazywał on bowiem przemysłowcom wystąpić na Targach Poznańskich możliwie najgromadniej i zamanifestować przed światem postępy w uprzemysłowieniu kraju. L. P.

Przemysł Chemiczny w Polsce.

Obecny układ i stan przemysłu chemicznego w całem Państwie Polskiem nie jest wynikiem stopniowej ewolucji logicznie związanych ze sobą fabryk, lecz tworem polityczno-etnograficznym, wynikłym z ostatniej wojny. Charakteryzuje go przerost pewnych jego części i niedorozwój innych. Jest on w pewnym stopniu absurdem ekonomicznym w chwili obecnej. Jeżeli spojrzymy na całokształt jego z teoretycznego punktu widzenia, wydać się on nam może samowystarczającym układem harmonijnym. W istocie harmonja ta zrealizować się da dopiero w przyszłości, obecnie panuje jeszcze w większości gałęzi przemysłu niepewność i brak linji wytycznej.

Faktem, który powoduje ogólne przetasowanie w większości gałęzi przemysłu jest głównie zjednoczenie Górnego Śląska z Polską. Połączenie się Kongresówki z Galicją i Poznańskiem bezwarunkowo nie wprowadziło tylu nowych czynników.

Dr. Stanisław Hempel w odczycie wygłoszonym na Zjeździe chemików polskich dnia 6 kwietnia r. b. dzieli całe państwo na dwa tereny chemiczno-przemysłowe: jeden — zachodni,—jest nim Górny Śląsk, i drugi — wschodni,—stanowią go inne dzielnice państwa.

Obydwie te części posiadają zupełnie odrębną fizjonomję i różnią się zasadniczo.

Górnośląski przemysł chemiczny opiera się przedewszystkiem na własnych naturalnych surowcach i może być zupełnie uniezależniony od przywozu zagranicznego.

Posiada on swój kwas siarkowy i azotowy, cynk, ołów, żelazo i związki aromatyczne, produkty destylacji smoły węglowej. Charakterystyczną stroną całego przemysłu górnośląskiego jest to, że tworzy on wielkie kompleksy fabryczne samowystarczające sobie. Najbardziej charakterystyczne pod tym względem są huty cynkowe i ołowiane, składają się one bowiem z własnych kopalni węgla, blachy cynkowej i błyszczu ołowianego, z prażelni, instalacji kwasowych, warsztatów przeróbki najrozmaitszych odpadków cynkowych, wreszcie hut ostatecznej przeróbki cynku i ołowiu na blachy, rury i t. p. Dodać do tego jeszcze należy własne cegielnie, tartaki i fabyrki szamotów.

Takich potężnych towarzystw, samowystarczających sobie, jest kilka. Oprócz tego, grupy te tworzą jeszcze nowe ogólno-terytorjalne związki. Często grupy takie należą do ogólno-niemieckiego związku przemysłowego.

Fabryki kwasu siarkowego, tego podstawowego surowca dla całego przemysłu chemicznego, są włączone do tych wielkich kompleksów przemysłowych, jako fabrykacje uboczne, wykorzystujące gaz siarkowy przy prażeniu blendy cynkowej.

Górnośląska produkcja kwasu siarkowego opiera się na surowcu sprowadzanym z Tarnowskich Gór, który jako wypałek, daje wysokowartościowy tlenek cynku, przerabiany na miejscu na metal i przedmioty wykończone. Produkcja zaś pozostałej części Polski opiera się na przywożonych z za morza pirytach, które po wypaleniu dają mało wartościowy tlenek żelaza. Jasnem więc jest, że w walce konkurencyjnej produkcja górnośląska wyjdzie zwycięsko.

Trzeba teraz wziąć pod uwagę, że z produkcją kwasu siarkowego łączy się cały szereg fabrykacji chemicznych, przedewszystkiem fabrykacja superfosfatów. Obok górnośląskich fabryk kwasowych, mieszczą się tam olbrzymie fabryki superfosfatów, również wielokrotnie przekraczające produkcję innych dzielnic.

Obecnie wielkie ilości kwasu siarkowego zostają wywożone do Niemiec, jednak wobec ogólnej dążności państwowej do przeróbki w kraju własnych surowców na produkty uszlachetnione, tworzy się korzystna konjunktura dla przeróbki tegoż kwasu na miejscu. Górny Śląsk nie posiada własnej soli, lecz z łatwością sprowadzać ją będzie dla przeróbki na kwas solny, siarczan sodu, siarczek sodu i t. p.

Potężne kompleksy przemysłowe górnośląskie z łatwością będą mogły uruchomić w przyszłości wyrób tych produktów, jak również siarczanu glinu, szkła wodnego i t. p.

Kwestja azotowa w Polsce ma dziś również swoje rozwiązanie na Górnym Śląsku, w postaci państwowej fabryki w Chorzowie. Zakłady te są dziś największą i najpiękniejszą fabryką chemiczną w Polsce. Produkować ona dziś może 78 tonn amoniaku dzien-

nie, a produkcję kwasu azotowego doprowadzinć można do 160 tonn dziennie. Obecnie jednak wytwarza się tylko 80 tonn dziennie. Oprócz tego fabryka posiada kompletną instalację do wyrobu saletry amonowej.

Niestety, fabryka ta nie została jeszcze uruchomiona w swej części kwasowej, pomimo, że posiada kompletną instalację.

Widzimy więc, że najważniejsze fabryki przemysłu chemicznego nieorganicznego, wraz z jego naturalnymi surowcami, są uwięzione na Górnym Śląsku, poza tym zaś terenem pozostają tylko fabryki sody, które z natury rzeczy muszą się mieścić obok kopalni soli.

Co się tyczy produktów destylacji smoły węglowej, to i te, jak to wszystkim wiadomo, otrzymywane są głównie na G. Śląsku. Dziewięć koksowni polskiej części G. Śląska i największa na kontynencie destylarnia w Świętochłowicach mogą dostarczyć olbrzymich ilości najczystszych surowców organicznych. G. Śląsk posiada cztery duże fabryki materjałów wybuchowych technicznych: dynamitów, prochu czarnego, dynamonów chloranu i saletry amonowej. Produkcja ich może w zupełności pokryć zapotrzebowanie miejscowe.

Co się tyczy tych fabryk, to należy dążyć do stopniowego przeniesienia ich wgłąb kraju, gdyż posiadają one duże znaczenie wojenne. Umiejętne wykorzystanie tych fabryk uwolnić może państwo od budowy własnych zakładów wojennych. Dodać należy, że G. Śląsk posiada kilka większych fabryk litoponu i innych proszków farbiarskich. Przechodząc do opisu przemysłu chemicznego we wschodniej części państwa zaznaczyć odrazu należy, że opiera się on w ogromnej większości na surowcach przywożonych.

Jedyne i najważniejsze surowce tej części są: drzewo i sól.

Przemysł przetwórczy z tych surowców stanowi dość dużą pozycję w ogólnym bilansie chemicznym, nawet jako przemysł wywozowy. Również jest dość rozwinięty przemysł tłuszczowy, farmaceutyczny i wyrób jedwabiu sztucznego.

Te gałęzie przemysłu nie są zagrożone przez przemysł górnośląski; przeciwnie, rozwój ich pójdzie jeszcze dalej.

Co się zaś tyczy wielkiego przemysłu organicznego, to przeżywa on bezwarunkowo kryzys przejściowy i niewiadomo nawet dziś jeszcze, w której części państwa zostanie ulokowany. Chodzi tu głównie o wytwarzanie półproduktów.

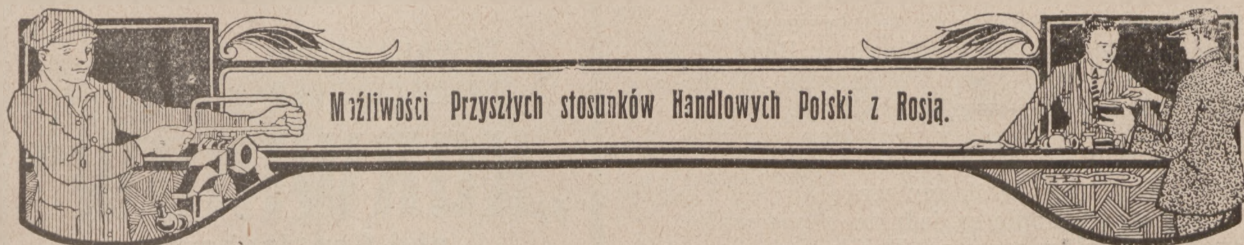
Fabrykację półproduktów w poważnem znaczeniu rozwiąże nie kapitał zagraniczny, na co wielu u nas się ogląda, ale przedewszystkiem wytworzenie się współdziałania pomiędzy Górnym Śląskiem, posiadaczem wszystkich potrzebnych surowców, a konsumentami tych półproduktów — fabrykami barwników i farbiarniami. Zestawiając wszystkie te fakty, można dojść do przekonania, że niezależnie od naszej woli, lecz siłą faktów, centrum całego przemysłu chemicznego w Polsce przesunęło się dziś na Górny Śląsk. Faktowi temu nie możemy się przeciwstawić, wynika on z geologicznego układu Polski. Górny Śląsk jest nietylko naszem źródłem energistycznem, ale i źródłem wszystkich najważniejszych surowców chemicznych.

Zadaniem polskich techników powinno być dążenie do pracy na Górnym Śląsku i dla Górnego Śląska. Zadaniem ich jest zająć się nie tem, jak obejść się bez niego, ale przeciwnie, jak należy jego wytwórczość udoskonalić, a jego życie techniczne spolszczyć. Pod tym względem technicy polscy mają przed sobą całe morze zagadnień i obowiązków.

Z. M.

SPROSTOWANIE.

Do artykułu p. D-ra L. Pączewskiego p. t. „Kongres Międzynarodowej Izby Handlowej w Rzymie“ wkradło się kilka błędów zecerskich, które prostujemy: Str. 219, wiersz 25-ty, druga szpalta: zamiast „przymusu paszportowego“ winno być „formalności paszportowych,“ — str. 220, wiersz 4-ty, druga szpalta: zamiast „w tym sezonie,“ winno być „w tym sensie.“

Możliwości Przyszłych stosunków Handlowych Polski z Rosją.

Tkanina bawełniana. Ze względu na brak surowca rok bieżący jest szczególnie ciężki dla włókiennictwa rosyjskiego. Turkiestan, Kaukaz i Persja będą w stanie dać około miljona pudów bawełny, resztę wypadnie kupić w Ameryce.

W ostatnich miesiącach 1922 r. pracowało zaledwie 30% wrzecion i około 40% krosien, 108 fabryk i 168,440 ludzi.

Przemysł bawełniany należy do nielicznej grupy gałęzi przemysłu dających rządowi zysk.

Sprowadzanie surowej bawełny jest korzystniejsze, gdyż daje możność podtrzymania przemysłu, który pracuje w bardzo zmniejszonym zakresie. Jeżeli Rosja zgodzi się wziąć od nas jakąś ilość materjałów, to tylko w drodze ustępstw, bo będzie to z niewątpliwą szkodą dla własnego przemysłu.

Przędza bawełniana. Można mieć mało nadziei, aby Rosja zapotrzebowała ją od nas, ponieważ nie są wykluczone różne handlowe kombinacje.

Tkaniny wełniane. W pewnej ilości mogą być nabywane, gdyż jest na nie duże zapotrzebowanie, szczególnie na cienkie materjały; nawet obecnie wwozi się sukno.

Przędza wełniana. Może być nabywaną, gdyż i przed wojną Rosja nie wyrabiała jej u siebie, lecz wwoziła z Polski i Niemiec.

Maszyny rolnicze. Pierwsze dwa—trzy lata Rosja może nabywać je u nas, ale w ograniczonej ilości, gdyż istnieje wyraźna tendencja niesprowadzania maszyn z zagranicy prostszego typu, a produkowania ich w Rosji.

Motory. Motory naftowe Rosja mogłaby brać od nas, jeżeli będziemy w stanie konkurować co do ceny, tymczasem jednak nasze ceny są wyższe od miejscowych. Dla konkurencji niezbędnem jest mieć gotowe silniki na składzie w większych centrach Rosji.

Kotły. W niewielkich ilościach mogą znaleźć zbyt.

Naczynia emaljowane żelazne. Przed wojną był to towar bardzo w Rosji poszukiwany: fabryka warszawska „Wulkan“ i „Olkusz“ nie miały poważnych konkurentów; dziś pracują w Rosji tylko dwie fabryki produkujące towar o wiele gorszy od naszego. Chociaż wwóz naczyń domowego użytku jest nader utrudniony i niełatwo dają zezwolenia, powinniśmy zabiegać o ich zbyt, gdyż towar ten jest potrzebny i w tej branży możemy wytrzymać konkurencję ze względu na wysoki gatunek naszych wyrobów.

Garnki lane. Wyroby Malcowskich fabryk przed wojną były lepsze od naszych; konkurowaliśmy tylko co do ceny. Garnki lane mają o wiele słabsze szanse osiągnięcia powodzenia w Rosji (przewóz drogi, towar niepokaźny, zresztą Rosja pragnie rozwinąć u siebie miejscową produkcję).

Łóżka żelazne. Przed wojną były przedmiotem dużego wwozu. Zapotrzebowanie obecne jest duże, lecz na towar prostszy miejscowego wyrobu.

Maszyny do gorzelni, cukrowni i t. p. Mogą liczyć na zbyt.

Maszyny parowe, obrabiarki i inne. W najbliższym czasie nie można liczyć, aby były zakupywane.

Galanterja. Przywóz jej jako artykułów zbytku jest obecnie utrudniony.

Nasiona. Zapotrzebowanie jest znaczne zestawiając ten materjał, można dojść do wniosku, że w roku bieżącym i w najbliższych dwóch-trzech latach rynek rosyjski nie będzie mógł u nas wiele nabyć.
u nas wiele nabyć.

Uzależniając przy kontyngentowaniu wywóz od wwozu, możnaby tą drogą rozszerzyć nasz import do Rosji.

Polska mogłaby wziąć od Rosji potrzebne dla naszego przemysłu surowce, a więc:

a) rudę żelazną z Krzywego Rogu z wysoką zawartością żelaza. Roczne zapotrzebowanie Polski łącznie ze Śląskiem wynosi miljon tonn rudy; z tej ilości obliczono na import z Rosji około 600 tysięcy tonn, czyli około 36—40 milionów pudów. Czyni to 1000 pociągów po 40 wagonów każdy, lub przeszło trzy pociągi dziennie w ciągu roku. Dostawa kolejami tego materjału byłaby bardzo utrudniona. Dostawa morzem byłaby dość kosztowną, chociaż ta kalkulacja pomimo kilku przeładowywań i dużą odległość, byłaby może odpowiedniejszą. Przed wojną bowiem przewóz żelaza morzem z Kierczi i Marjupola do Rygi kosztował 13—15 kop. od puda, a koleją 25—27 kop.

b) rudę manganową, której Polska nie posiada wcale, a potrzebuje około 4 miljonów pudów rocznie. Tę rudę moglibyśmy otrzymywać z Donieckiego Zagłębia lub z Kaukazu.

c) Stare żelastwo. którego zapotrzebowanie nasze wynosi około 450 tysięcy tonn; dostać tę ilość możemy głównie w Rosji.

d) Fosforyty w gub. Wołyńskiej, Wiackiej i kilku innych miejscach Rosji.

e) Gałgany i szmaty przedstawiają realną wartość dla naszych papierni, fabryk tektury i przemysłu włókienniczego.

f) Len i konopie są jednym z poważniejszych artykułów wywozu Rosji; Polska odczuwa brak tych surowców.

g) Wełna, na którą moglibyśmy reflektować, dziś jest zabronioną do wywozu; przed wojną Rosja eksportowała grubą wełnę, a importowała cienką; w przyszłych latach można się spodziewać, iż zakaz wywozu grubej wełny będzie zniesiony.

h) Futra i puch, na które w ostatnich czasach cła wywozowe zostały znacznie podwyższone.

i) Machorka i żółty tytuń, ale w niewielkiej ilości, gdyż w ostatnich latach plantacje tytuniu upadły.

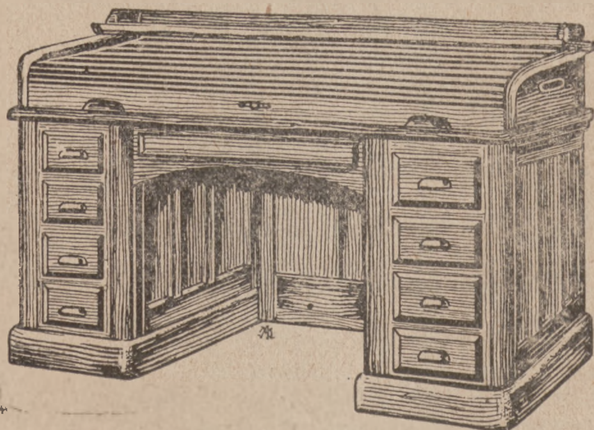
j) Trawy lecznicze.

k) Kawior prasowany i wysokie gatunki ryb konserwowanych.

l) Wino i owoce.

Oto są główne surowce, jakie moglibyśmy sprowadzać z Rosji na potrzeby naszego kraju. Z. S.

KRONIKA KRAJOWA
PRZEMYSŁ

Przemysł chemiczny.

Według sprawozdań o stanie zatrudnienia w przemyśle chemicznym, czynnych było na 1 marca r. b. 125 fabryk, zatrudniających 12,201 robotników. Naogół zanotować należy rozwój przemysłu chemicznego, wyrażający się w powstawaniu nowych fabryk i podwyższaniu kapitałów akcyjnych w całym szeregu dawnych spółek w różnych działach przemysłu chemicznego.

Przemysł superfosfatowy w 2-em półroczu roku 1922 wyprodukował 43,900 tonn superfosfatu 16%-go w 9-ciu fabrykach (łącznie z 2-ma fabrykami na G. Śląsku, ale z pominięciem 2-ch fabryk w Gdańsku), zatrudniających 3,000 robotników. Produkcja ta stanowi zaledwie 20 proc. sprawności tych fabryk. Powodem takiego stanu rzeczy był brak kapitałów na zakup surowców zagranicznych fosforytów i pirytów oraz trudności w otrzymywaniu kwasu siarkowego z Górnego Śląska dla fabryk, nie produkujących własnego kwasu. To też fabryki superfosfatu po części przerabiały fosforyty na rachunek konsumentów. Obecnie przemysł superfosfatowy chcąc się uniezależnić od swych konsumentów i na własny rachunek sprowadzać potrzebne surowce, porobił starania o uzyskanie kredytów w walucie zagranicznej i otrzymał je. Jest nadzieja, że na sezon jesienny przemysł krajowy zabezpieczy zapotrzebowania krajowe. Drugą bolączką tego przemysłu jest brak ochrony celnej, która powoduje konkurencję zagraniczną na rynku krajowym, bardzo groźną, gdyż przemysł nasz, przy braku kapitałów, nie mógł porobić odpowiednich inwestycji i urządzenia ma nieco przestarzałe, co podraża produkcję. Rezultatem tego stanu rzeczy była niemożność zbycia części krajowej produkcji. Jak dotąd korporacje rolne, jako odbiorcy superfosfatu sprzeciwiały się podniesieniu stawek celnych, wobec niezaspakajającej potrzeb rolnictwa produkcji krajowej. Należy jednak przypuszczać, że sprawa ta uregulowana zostanie z uwzględnieniem żywotnych interesów obu stron, gdy produkcja krajowa okaże się wystarczającą na potrzeby wewnętrzne.

Przemysł zapałczany, po przeprowadzeniu zakazu wywozu osiki, pracuje bardzo intensywnie. Czynnych obecnie jest 13 fabryk, zatrudniających 4,000 robotników, przyczem 8 fabryk pracuje na 2 zmiany. W budowie są trzy fabryki, jedna — przeprowadza remont. Największa z fabryk „Progress - Wulkan" w Pińsku spaliła się w styczniu, ale natychmiast przystąpiła do odbudowy.

Produkcja miesięczna zapałek dochodzi obecnie do 17,000 skrzyń po 5,000 pudełek, a zapotrzebowanie osiki wynosi około 5,500 m³. Eksport rozwija się dobrze. Rozporządzeniem Rady Ministrów, ogłoszonem w Dzienniku Ustaw Nr. 36, z dn. 7 kwietnia b. r. podwyższono podatek od zapałek na 80 marek od pudełka.

Co zamierzają przemysłowcy metalowi?

Na odbytem zebraniu ogólnem polskiego Związku przemysłowców metalowych program dalszej działalności związku referował dyrektor zarządzający związku inż. S. J. Okolski. Jednym z najważniejszych zadań związku na najbliższą metę winna być większa jeszcze konsolidacja wewnątrz samego związku, szczególnie zaś ściślejsza łączność z oddziałami prowincjonalnemi i koordynacja ich działalności z działalnością centrali. Z drugiej strony należałoby rozwinąć działalność grup zawodowych.

W zakresie spraw organizacyjnych podkreślił p. Okolski, że jakkolwiek liczba członków P. Z. P. M. stale wzrasta, to jednak są jeszcze fabryki, pozostające poza związkiem. Dotyczy to przede wszystkiem mniejszego przemysłu, któremu umożliwiono przystępowanie do związku dzięki zmianom statutu, które przewiduje tworzenie się kół pokrewnych fabryk, zatrudniających w sumie 10 robotników. Związek musi rozwinąć żywszą agitację w celu przyciągnięcia średniego przemysłu i organizacji kół.

Ważne znaczenie dla rozwoju przemysłu odniosą zamierzone przez związek wystawy i pokazy, które będą organizowane perjodyczne we własnej hali wystawowej w Warszawie przy ul. Nowy Świat. Wystawy te będą reprezentowały poszczególne działy naszej wytwórczości. Najbliższą wystawą zorganizowaną przez związek, będzie pokaz wyrobów górnośląskiego przemysłu metalowego, który odbędzie się w maju r. b.

Związek zamierza przystąpić niebawem do opracowania szczegółowej monografji przemysłu metalowego za 1-sze pięciolecie istnienia niepodległej Polski.

Przemysł papierniczy.

W ciągu pierwszych trzech miesięcy r. b. nastąpiło prawie całkowite uruchomienie przemysłu papierniczego polskiego. W styczniu bowiem puszczono w ruch ostatnią nieczynną dotąd fabrykę, należącą do T. A. Pabjanickiej Fabryki Papieru Robert Saenger, przez uruchomienie jednej narazie maszyny papierniczej, produkującej miesięcznie około 16 wagonów papieru. W lutym uruchomiono trzecią i zarazem ostatnią maszynę papierniczą w fabryce „Soczewka", produkującą papiery wysokiego gatunku, bezdrzewne w ilości od 18 do 20 wagonów miesięcznie. Fabryka Mirków uruchomiła swoją siódmą i ostatnią maszynę papierniczą.

Pozostaje zatem tylko połczyna fabryka G. A. Mocsa w Pilicy, częściowo zniszczona podczas wojny i znajdująca się w niekorzystnych warunkach z powodu oddalenia od stacji kolejowej oraz z powodu braku większych kapitałów na kupno zniszczonych podczas wojny maszyn oraz na remont budynków.

Fabryka Sp. Akc. S. W. Niemojewski w Bielsku nie uruchamia swej trzeciej maszyny papierni-

czej tylko z powodu jej przestarzałej konstrukcji. Fabryka ta bowiem, wykupiona w r. 1921 z rąk niemieckich rozwija się bardzo pomyślnie. W r. 1922 zwiększyła trzykrotnie produkcję i stworzyła nowy dział kopert. Wyniki te, wyrażające się w produkcji 286 wagonów papieru oraz 75 miljonów kopert w łącznej wartości około 1 miljarda 411 miljonów mkp., osiągnięto dzięki wkładom na ulepszenia techniczne, zakup maszyn i przebudowę budynków. Na odbytem w marcu walnem zebraniu akcjonarjuszów uchwalono podnieść kapitał akcyjny ze stu miljonów marek do trzystu miljonów, celem przeprowadzenia dalszych prac inwestycyjnych i powiększenia kapitału obrotowego — dla dalszego rozwoju produkcji.

Obecna produkcja miesięczna papierni polskich przekracza 400 wagonów papieru.

Fabryki celulozy pracują normalnie. Włocławska fabryka wyprodukowała w styczniu r. b. 193 wagony, w lutym 180 wagonów celulozy. Miesięczna produkcja Czułowskiej Fabryki wynosi bez zmiany około 60 wagonów celulozy. Fabryka w Kaletach produkuje celulozę sodową, połowę swej produkcji przerabia we własnej papierni na papier pakowy jednostronnie satynowany, a drugą połowę wywozi zagranicę z powodu braku zapotrzebowania przez polski przemysł papierniczy.

Właściciele włocławskiej fabryki papieru Szwarcsteinowie, którzy nabyli fabrykę papieru „Klucze" oraz fabrykę celulozy w Czułowie i dzierżawią dwie fabryki masy drzewnej na kresach wschodnich, przystąpili do budowy miazgarni we Włocławku oraz zamierzają rozszerzyć papiernię „Klucze" przez postawienie nowej maszyny papierniczej dla produkcji bibułki jako też papierów szmacianych.

Pomimo rozwoju przemysłu papierniczego w Polsce ceny papieru niepomiernie rosną i już dawno przekroczyły ceny światowe. To też pomimo wysokich ceł na papier, prócz ulg celnych stosowanych do papieru drukowego, papier zagraniczny konkuruje z łatwością z krajowym na rynku wewnętrznym, co skłania fabrykantów do czynienia nowych zabiegów, aby ulgi celne na papier drukowy zostały cofnięte.

Stwierdzić należy, że żadne produkty nie wzrosły w cenie w tym stopniu w ciągu od 1 stycznia do 1 marca r. b., co papier, którego cena podniosła się w tym czasie przeszło o 250 proc.

Redukcja wierceń naftowych.

Ze sfer techników wiertniczych donoszą nam, że wielkie firmy naftowe zagraniczne redukują znacznie ruch wiertniczy i zwalniają z pracy licznych robotników i techników wiertniczych, powodując przez to zwiększanie się liczby bezrobotnych, podczas gdy firmy te powinny zacząć oszczędności od zwinięcia lub zredukowania swych central wiedeńskich, paryskich oraz od fachowej obsady swych biur nawet w Warszawie i Lwowie, zamiast wyrzucania na bruk ludzi, spełniających w zagłębiu naftowem pracę produktywną.

Firma „Premier" wstrzymuje ruch kopalń Ekwiwalent, Vandenberg a częściowo i Stateland na niektórych szybach.

Koncern „Dąbrowa" wstrzymuje ruch na wielu szybach, szczególnie sekcji „Apolo".

Silva Plana planuje podobno wstrzymanie wiercenia kilkunastu szybów o ile stosunki przemysłu naftowego nie ulegną poprawie.

S. A. „Galicja" przygotowuje wstrzymanie licznych wierceń „prowincjonalnych".

S. A. „Fanto" wstrzymała ruch na sekcji „Korhaber".

Dopłata do świadectw przemysłowych.

Ministerstwo Skarbu opracowało już projekt zarządzenia w sprawie dopłat do świadectw przemysłowych na rok 1923. Dopłaty te uskutecznione być winny w ciągu 45 dni p o ogłoszeniu w „Dzienniku Ustaw" nowej ustawy o państwowym podatku przemysłowym. Z tego źródła skarb państwa osiągnie około 75 miljardów mk. Pobrane będą również zaliczki na rzecz związków samorządowych na poczet podatku gruntowego, przypadającego na rok 1923.

Zanik tradycyjnego przemysłu.

Tradycyjne garncarstwo znikło w Tucholi prawie zupełnie. Chociaż zduni nazywają się jeszcze garncarzami, to żaden z nich garncarstwa nie uprawia. Jeszcze rok temu wyrabiano tu obficie donieczki, rozmaite inne garnki, krukwie do mleka, miski ,a przedewszystkiem owe tradycyjne dwojaczki, w których niesiono jedzenie ludziom, w polu zatrudnionym. Wszystko to ustało. Przyczyna niewiadoma, ponieważ zawód ten opłacał się sowicie. Za donieczkę płacą naprzykład 1000 marek, za garnice do zaprawy pięciolitrowy 8000 mk. i więcej.

Regulacja przedwojennych długów surowcowych.

Pełnomocnik angielskich, francuskich i belgijskich dostawców surowców p. Stanisław Ferster zawarł w ubiegłym tygodniu umowę z największemi firmami przemysłu wełnianego w Białymstoku oraz Warszawie, na mocy której regulacja przedwojennych długów surowcowych nastąpi według zasad łódzkiej umowy wrześniowej z roku ubiegłego.

Tak więc dotychczas jedynie przemysł białobielski do umowy nie przystąpił.

Nowe systemy wiertnicze.

Jak wiadomo to w ciężkich warunkach geologicznych polskiego Podkarpacia, najlepszym się okazał polski system wiertniczy, wytworzony u nas przy oparciu się o kanadyjskie początki. Inne zagranicą renomowane systemy np. amerykańskie, zawodziły u nas z reguły i doprowadziły do gwoździenia szybów. Przed wojną zagwożdżono w Borysławiu kilkanaście szybów amerykańskich systemem linowym oraz dokumentnie skrzywiono szyb amerykańskim systemem obrotowym „Rotary". Obecnie mało fachowe kierownictwo wielkich firm obcokrajowych ponownie próbuje tych systemów kosztem wielu miljardów marek, z podobnym co poprzednio wynikiem początkowym. Tymczasem polskich wiertników angażują na cały świat, ostatnio do Egiptu, Mezopotanji i Persji.

Przerób kości.

W dziale przerobu kości według danych z 4-ch fabryk, zatrudniających 430 robotników, przerobiono w styczniu i lutym r. b. 1,970 tonn kości oraz 1,600 tonn śrutu kostnego, otrzymując 1,410 tonn mąki kostnej, 460 ton kleju, 860 tonn łoju kostnego, który następnie przerobiono na stearynę, oleinę i glicerynę oraz 400 tonn superfosfatu kostnego.

KRONIKA KRAJOWA
HANDEL

Holandja i Polska.

Holenderski świat handlowy żywo intetresuje się rozwojem ruchu gospodarzego w Polsce.

Z inicjatywy holenderskiego świata handlowego, zarządy kolei państwowych postanowiły wywiesić we wszystkich ważniejszych dworcach rozkłady jazdy kolei polskich. Zarządzenie to jest w związku z zainteresowaniem się sfer handlowo-przemysłowych Holandji Targami Wschodniemi.

Eksport skórek króliczych i zajęczych.

Powołując się na obwieszczenie ministra przemysłu i handlu z dn. 22 listopada 1922 r., wydane w porozumieniu z ministrem skarbu w sprawie wykazu towarów, których wywóz jest wzbroniony („Monitor Polski" Nr. 272, poz. 193), ministerstwo przemysłu i handlu wyjaśnia, iż należy uważać za objęte zakazem wywozu skórki królicze i zajęcze tylko w stanie surowym (poz. tar. celn. 56, p. 1), natomiast skórki królicze i zajęcze wyprawione (poz. tar. celn. 56, p. 2), jako towar futrzany, za wolne do wywozu.

Plantacja tytuniowa na własny użytek.

Wobec tego, że rozporządzenie, regulujące uprawę tytuniu ukazało się stosunkowo późno i doszło do wiadomości plantujących tytuń drobnych rolników, często już po zasianiu tytuniu przez plantatorów w sposób podobny jak w r. z., więc ministerjum skarbu nie chcąc niszczyć już zasianych roślin, postanowiło — wyłącznie na r. b. zezwolić w niektórych okolicach kraju na uprawę 10 metrów kw. na własne potrzeby plantatorów oraz pozostawić plantatorom większym do zużycia na własne potrzeby takiej samej ilości tytuniu za opłatą ryczałtową 50 tys. mk. za 10 metrów kw.

Opłata ta obliczona jest tak, że interesy skarbu państwa są zawarowane w całej pełni.

Stosunki gospodarcze Polski z Indochinami.

Zaczynają się nawiązywać ciekawe stosunki pomiędzy Polską a Indochinami. Ze wszystkich produktów, importowanych do Polski z Indochin, w pierwszym rzędzie należy wymienić bawełnę, niezmiernie potrzebną dla polskiego przemysłu włókienniczego, a następnie kawę, pieprz i ryż, kauczuk, tytuń, gumę i wreszcie niektóre gatunki drzew egzotycznych, jak bambus, palisander i t. p.

Ilość produktów wywożonych z Polski do Indochin przewyższa znacznie ilość produktów do Polski wwożonych. Pierwsze miejsce zajmuje tu satyneta z czarnej bawełny: towar ten, wyrabiany w w Polsce ma duży zbyt na Dalekim Wschodzie; znajduje się on już na rynku indochińskim i jest bardzo poszukiwany przez Anamitów. Pozatem może Polska eksportować do Indochin: naczynia emaljowane, łóżka i meble żelazne, meble gięte, przybory myśliwskie, tkaniny i kilimy polskie, porcelanę, spirytualja, piwo, chmiel i wreszcie liczne artykuły z Warszawy.

Jesteśmy w posiadaniu wykazu następujących firm Okręgu Bielskiego, eksportujących wyroby swoje do Indochin:

„Mundus," Polskie Fabryki Mebli Giętych, S-ka Akcyjna w Jasienicy wysyła meble gięte za pośrednictwem przedstawiciela swego w Londynie. Naczynia emaljowane za pośrednictwem pośredników hamburskich i angielskich eksportuje fabryka naczyń emaljowanych i wyrobów żelaznych Spółka Akcyjna w Bielsku.

Bezpośrednio do Indochin wywozi wyroby wełniane firma „I. G. Barthelt's Synowie;" fabryka sukna w Bielsku, obroty jednak nie przybrały rozmiarów znaczniejszych.

Trudności komunikacyjne, ograniczony kapitał obrotowy, brak kredytu zmusza do posługiwania się w handlu z Indochinami pośrednictwem handlowem, głównie angielskiem.

Import cukru do Polski.

Import cukru praktykowany na większą skalę może zmienić bilans aktywny na pasywny. Import cukru jest w zasadzie niepotrzebny, albowiem według obliczeń urzędowych, cukru winno starczyć bezpośrednio dla spożywców aż do nowej kampanji, licząc po 1000 wagonów miesięcznie. którą to ilością cukrownie polskie bezwględnie dysponują. W razie udzielenia zezwolenia na import cukru, należałoby usilnie przestrzegać, aby cała ilość importowanego cukru dostała się do rąk wyłącznie pewnych gałęzi przemy przetwórczego. Należy w tej mierze uczynić wszystko, aby uniknąć wielkiego niebezpieczeństwa, bowiem w razie pojawienia się na rynku krajowym cukru zagranicznego, kupcy tutejsi sprzedawać będą cukier wyłącznie po cewyższych od obecnych cen cukru produkowanego w kraju. Że tak jest, dowodzi następujące obliczenie. Miarodajnym pod tyw względem jest rynek angielski Tonna cukru kosztuje obecnie 35 funtów szterlingów, czyli 7,700,000 marek, a więc worek 770,000 marek. Po tej cenie wypadałby cukier importowany loco granica. Do tego dochodzi jeszcze akcyza. Łącznie z cłem i przewozem, nie licząc zarobku pośredników i handlujących, za importowany cukier należałoby płacić około miljona marek za worek, czyli prawie dwa razy więcej, niż za worek cukru krajowego.

O projekcie taryfy celnej wywozowej.

W departamencie przemysłowym ministerjum przemysłu i handlu został ułożony projekt taryfy celnej wywozowej.

Projekt obejmuje siedem pozycji surowców, których obłożenie pewnem cłem wywozowem również w normalnych warunkach ze względów gospodarczych i fiskalnych jest pożądanem. Z projektu zostały wyeliminowane te surowce i wogóle te towary, które w normalnych warunkach nie mogą znieść obciążenia cłem wywozowem i których obłożenie cłem wywozowem w normalnych warunkach, na dłuższy okres czasu jest niecelowe.

KRONIKA FINANSOWA

Bilans P. K. O. za rok 1922.

Bilans P. K. O. za rok 1922 został zamkniętysumą 73 miljardów 126 miljonów marek. Wkłady na kontach czekowych i oszczędnościowych zamknięto sumą 60 miljardów 404 miljonów marek. Czysty zysk przeniesiony na fundusz zapasowy wynosił za rok operacyjny 1 miljard 191 miljonów marek. Po stronie czynnej najpoważniejsze pozycje zajmują lokaty gwarancyjne (są to kredyty na cele gospodarcze) w sumie 23 miljardy 144 miljony marek oraz gotówka w urzędach pocztowych 21 miljardów 175 miljonów marek. Ogółem w gotowiźnie P. K. O. wykazuje 25 miljardów 58 miljonów mk., czyli 42 proc. sumy wkładów. Nieruchomości figurują w bilansie na sumę 4 miljardy 396 miljonów mk. obejmując gmachy w Warszawie. Poznaniu, Katowicach i Krakowie.

Zapasy walut w P. K. K. P.

Jak się dowiadujemy, zapas walut w P. K. K. P. po przeliczeniu na dolary Stanów Zjednoczonych przedstawiał się, jak następuje:

31 stycznia r. b.	6487
28 lutego	5806
31 marca	6297
30 kwietnia	6160

Jak widzimy więc zapas walut w P. K. K. P. mimo użytkowania znacznych sum na zakupy rządowe zagranicą i regulowanie rat należnych z tytułu długów terminowych nie zmniejsza się.

Dochody celne.

Według danych urzędowych cła dały w r. z. skarbowi 34,697 miljonów mk.; wpływy z tego źródła stale wzrastają: styczeń r. z. dał tylko 1,907 miljonów mk., październik 2,306 miljonów mk., listopad 4,379 milj. mk., grudzień zaś 12,824 milj. mk.

Opłata statystyczna pocztowa.

Ministerstwo poczt i telegrafów poleciło urzędom pocztowo - telegraficznym od dn. 15 b. m. wprowadzić następujące opłaty statystyczne: od przesyłek pocztowych najniższa opłata statystyczna ma wynosić 50 mk. Od towarów, wysyłanych pocztą nieopakowanych apłata statystyczna wynosi 100 mk. Od każdych dwóch sztuk ptactwa opłata wynosi 400 marek i od jednej sztuki zwierząt żywych — 400 mk.

Bilans kwietniowy P. K. K. P.

Pokrycie kruszcowe wykazuje w ciągu kwietnia drobną poprawkę o 0,2 miljona mk. złotych. Natomiast zmniejszył się w tym samym czasie — i to dosyć pokaźnie, bo razem o 5.3 miljona mk. złotych — stan posiadanych przez naszą instytucję centralną walut obcych i rachunków zagranicznych.

Z pośród pożyczek gospodarczych przyrost portfelu wekslowego był znacznie powolniejszy niż pożyczek innych, głównie lombardowych, których stan ogólny w ciągu miesiąca niemal się podwoił. Pożyczki te, jak wiadomo, udzielane są na podstawie złotego.

Dług skarbu państwa wykazuje w ciągu kwietnia wzrost o 409,5 miljarda, co — w porównaniu z analogiczną cyfrą marcową — 667 miljardów — wykazuje poprawę, nawet jeśli się uwzględni, że w tymże miesiącu skarb zdołał ulokować dwie pierwsze serje bonów złotych na łączną sumę 20 miljonów, które — przy cenie subskrypcyjnej najprzód 7,500, a potem 8,000 mk. złotego — winny były przynieść 150 do 160 miljardów. Ponieważ ze względu na powolny tryb załatwiania rządowych przedłożeń podatkowych, skarb w kwietniu nie mógł mieć jeszcze wpływów poważniejszych z tego źródła; zaznaczona względna poprawa sytuacji skarbowej w kwietniu nie ma jeszcze znamion trwalszych i nie upoważnia do żadnych dalej idących wniosków.

W konsekwencji powolniejszego niż w marcu wzrostu długu skarbu obieg banknotów zwiększył się w kwietniu o 491,8 miljarda w porównaniu z 663.9 w poprzednim miesiącu.

Stan rachunków żyrowych wzrósł w kwietniu o 50,5 miljarda a mianowicie rachunki prywatne zwiększyły się o 102,6 miljarda, natomiast rachunki kas państwowych zredukowały się o 52,6 miljarda, co również należy uwzględnić przy ocenie sytuacji skarbu w tym miesiącu.

O przewalutowanie kapitałów akcyjnych.

Do ministerstwa skarbu zwracają się coraz częściej członkowie różnych tow. akcyjnych z prośbą o przygotowanie projektu ustawy o przewalutowaniu obowiązkowem kapitałów spółek akcyjnych z marek na złote.

Petenci widzą w tem przewalutowaniu środek walki ze spekulacją giełdową, gdyż przewalutowanie ujawniłoby istotną wartość ekonomiczną przedsiębiorstw.

Zadłużenie skarbu maleje.

Oznaką stopniowego polepszenia się stanu finansowego Polski jest znaczne w ostatnich miesiącach zmniejszenie tempa wzrostu zadłużenia skarbu państwa w P. K. K. P.

W bieżącym roku najwyższe zwiększenie zadłużenia wykazał marzec (o 667 miljardów), kwiecień już o połowę z górą mniejszy wzrost zadłużenia (o 409 i pół miljardów), maj wykazuje poprawę jeszcze bardziej decydującą: do dn. 7 maja zadłużenie skarbu wzrosło tylko o 16 i pół miljarda mk., a w dniu 12 maja w porównaniu z dn. 1 maja zadłużenie skarbu państwa w P. K. K. P. zmniejszyło się o 19 miljardów mk.

Akcyza od wódek.

Stow. kupców polskich w wykonaniu uchwał, odbytego w Warszawie ogólno - polskiego zjazdu kupców — hurtowników i detalistów gałęzi winno - wódczanej, dystylatorów oraz restauratorów, zwróciło się do ministerjum skarbu:

a) o rozłożenie niewpłaconej jeszcze ostatniej dodatkowej akcyzy na raty miesięczne do 1-go kwietnia 1924 r.;

b) o zaniechanie pobierania dopłat akcyzowych od remanentów z tem, iżby nowe statki akcyzowe dotyczyły tylko nieopodatkowanego jeszcze alkoholu.

Gdańskie instytucje finansowe w Polsce.

W związku z zaostrzeniem stosunków polsko - gdańskich ministerstwo skarbu zamierza poddać rewizji swój stosunek do istniejących na terenie Polski ekspozytur gdańskich instytucji finansowych.

O udzielanie kredytu.

Tow. Kredytowe Ziemskie przedłoży w najbliższym czasie min. skarbu memorjał oraz projekt w sprawie udzielania kredytu na nieruchomości mające nieobciążoną hipotekę.

Wypłaty i czeki.

Ministerstwo skarbu zabroniło honorowania przez banki w państwie polskiem zleceń wpłat w markach pol. na Warszawę i. t. d. Bankom wolno nadal wypłacać zlecenia z zagranicy w postaci czeków. Tym sposobem niewątpliwie utrudniona będzie uprawiana w Gdańsku i Berlinie spekulacja na zniżkę marki polskiej.

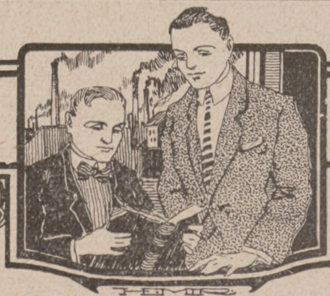
Podwyższenie opłat na czeki stałe.

Jednorazowa opłata za wypłatę czeków przez P. K. O. w stałych terminach została podwyższona: za czeki płatne w okresach półrocznych i rocznych 800 mk., kwartalnych mk. 1,600 i miesięcznych 2,400 mk. Nadto za specjalne zastrzeżenie co do warunków płatności czeku pobierana jest opłata 100 mk. za zastrzeżenie.

Kredyt towarowy dla spółdzielni.

Z 30-dniowego kredytu towarowego w głównym urzędzie żywnościowym w Poznaniu korzystały dotychczas tylko miasta.

Obecnie na mocy decyzji komisarza nadzwyczajnego do walki z drożyzną z kredytów tych korzystać będą również związki spółdzielni spożywców.

Kronika Rozporządzeń.

Kapitał tow. z ogr. odpow. w złotych polskich.

Na terenie b. Kongresówki odnośnie do spółek z ograniczoną odpowiedzialnością obowiązuje dekret z dnia 8 lutego 1919 r. Według tego dekretu, kapitał zakładowy spółki z ograniczoną odpowiedzialnością powinien wynosić conajmniej 25,000, najwyżej 5 miljonów marek polskich i dzielić się na równe udziały przynajmniej po 500 mkp.

Dekret ten wobec spadku waluty przestał mieć realne znaczenie. To też często się zdarzało, że dekret był obchodzony w różny sposób, najczęściej w formie zaciągania pożyczek wielokrotnie przewyższających kapitał zakładowy, co w konsekwencji doprowadzało do fałszywego bilansowania.

Mając to na względzie, ministerjum sprawiedliwości zgłosiło ustawowe zmiany do dekretu z d. 8 lutego 1919 r. Najważniejszą zmianą jest, że oznaczono kapitał zakładowy w złotych polskich równych frankom szwajcarskim. Kapitał zakładowy spółki z ograniczoną odpowiedzialnością winien wynosić najmniej 1000 złotych polskich, najwyżej 30,000 i dzielić się na równe działy po 5 zlp.

Dalsze zmiany dotyczą zbycia lu zastawu udziału. Zmianę odpowiednich artykułów dekretu zaprojektowano w tym sensie, aby do zbycia lub zastawu udziału osobom, będącym poza spółką, wymagana było zgoda spólników, reprezentujących najmniej trzy czwarte kapitału zakładowego, a nie wszystkich, jak jest obecnie. Również głosu trzy czwarte spólników reprezentujących kapitał zakładowy potrzebne są do podniesienia lub obniżenia kapitału zakładowego. Dotychczas wymagano większości dziewięć dziesiątych, jednak życie wykazało, że obecnie nie jest możliwe zgromadzić na walnych zebraniach dziewięć dziesiątych, a tembardziej wszystkich spólników.

W sprawie zagranicznych spółek akcyjnych w Polsce.

Ministerjum przemysłu i handlu opracowuje uzupełnienie rozporządzenia o warunkach dopuszczenia w kraju spółek akcyjnych krajowych i zagranicznych (patrz „Dz. Ustaw" Nr. 58, r. 1922). Poprawka tego rozporządzenia ma postanowić, by zagraniczne spółki akcyjne posługiwały się obowiązkową pełną nazwą w języku polskim, która musi być dosłownem tłomaczeniem nazwy zagranicznej. Ma to na celu usunięcie licznych wątpliwości, wynokających z dotychczasowych przepisów, które nie kładą specjalnego nacisku na brzmienie polskie firm zagranicznych.

Sprzedaż wyrobów tytuniowych.

W Nr. 49 „Dz. Ustaw Rzpltej Polskiej" z r. b. ogłoszono rozporządzenie Ministra Skarbu o zmianie cennika detalicznej sprzedaży wyrobów tytuniowych tak z fabryk rządowych, jak prywatnych. Na podstawie tego rozporządzenia, począwszy od 14 maja r. b. ustanowioony został następujący cennik detalicznej sprzedaży wyrobów tytuniowych wyprodukowanych w fabrykach rządowych: 1) Cygara od 450 do 1900 marek za sztukę 2) Papierosy od 90 do 200 marek za sztukę; 3) Tytunie do papierosów od 100,000 do 360,000 marek za 1 klg.; 4) Tytunie do fajki od 45,000 do 60,000 mk. za 1 klg. Począwszy od 14 maja 1923 r.. ustanawia się następujący cennik detalicznej sprzedaży wyrobów tytuniowych produkowanych w prywatnych fabrykach: 1) Papierosy od 110 do 280 marek za sztukę; 2) Tytunie krajane od 45,000 do 180,000 za 1 kilogram; 3) Machorka 50,000 mk. za 1 klg.; 4) Cygara od 680 do 2250 za sztukę; 5) Cygaretki od 370 do 450 mk. za sztukę; 6) Tabaka do zażywania od 20,000 do 30,000 mk. za 1 klg.; 7) Tytuń do żucia 80,000 mk. za 1 klg. W rozporządzeniu wymienione są prócz tego nazwy i gatunki poszczególnych wyrobów.

Zapasy wyrobów tytuniowych, oklejonych opaskami monopolowemi, jakie w dniu wejścia w życie rozporządzenia tego znajdwać się będą na składzie w prywatnych fabrykach wyrobów tytuniowych, tudzież w składach fabrycznych tychże fabryk, podlegają dodatkowemu opodatkowaniu w wysokości różnicy między dotychczasową a nową ceną opasek monopolowych.

Najwyższa stawka przekazów czekowych P. K. O.

W Nr. 106 „Monitora Polskiego" z r. b. pod poz. 116 opublikowano rozporządzenie, na mocy którego najwyższą stawkę przekazów czekowych Pocztowej Kasy Oszczędności ustala się na 5,000,000 (pięć miljonów) marek p., o ile przekazy takie mają być wypłacone w urzędach pocztowych, uczestniczących w obrocie żyrowym P. K. O. z Oddziałami Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej. Urzędami temi są obecnie: Bielsko 1 (Śląsk Cieszyński), Białystok 1, Brześć n/B, Bydgoszcz 1. Częstochowa. Drohobycz 1, Gniezno, Grodno, Grudziądz 1, Inowrocław, Jarosław 1, Jasło, Kalisz 1, Katowice, Kielce, Kołomyja 1, Kraków 1, Królewska Huta, Leszno, Lublin 1, Lwów 1, Łomża, Łódź 1, Nowy Sącz 1, Ostrów (Pozn.), Piotrków, Płock, Poznań 1, Poznań 3, Przemyśl 1, Radom, Rybnik, Rzeszów 1, Sosnowiec, Stanisławów 1, Starogard, Tarnów 1, Tarnopol 1, Tczew 1, Toruń 1, Warszawa 1, Wilno 1 i Włocławek.

Najwyższa stawka przekazów czekowych P. K. O., które mają być wypłacone we wszystkich innych urzędach i agencjach pocztowych wynosi 1,000,000 (jeden miljon) marek p.

Przekazy czekowe P. K. O. na obszarze polskiego Górnego Śląska mogą opiewać również na walutę niemiecką, a mianowicie najwyżej na 2,500,000 (dwa miljony pięćset tysięcy) marek niemieckich, o ile mają być wypłacone przez urzędy pocztowe: w Katowicach, Królewskiej Hucie i Rybniku i najwyżej na 500,000 (pięćset tysięcy) mk. niemieckich, o ile mają być wypłacone przez inne urzędy i agencje pocztowe na polskim Górnym Śląsku.

Dotychczasowe przepisy pocztowe w sprawie doręczania odbiorcom do domu przekazów czekowych P. K. O. z pieniędzmi — obowiązują nadal bez zmiany.

Podatek od węgla na obszarze Rzeczypospolitej.

W Nr. 50 „Dz. Ustaw Rzpltej Polskiej z r. b. opublikowano rozporządzenie Ministra Skarbu i Ministra Przemysłu i Handlu, na mocy którego ustanowiony w § 3 rozporządzenia Rady Ministrów z 30 października 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 99, poz. 909), tudzież w § 1 rozporządzenia Mini . . Skarbu oraz Przemysłu i Handlu z 18

stycznia 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 8, poz. 54), podatek od węgla na obszarze Rzeczypospolitej podwyższa się: a) dla węgla kamiennego z kopalń Zagłębia Dąbrowskiego, prócz węgla z kopalń pracujących wyłącznie w pokładach nad i podredenowskich z dotychczasowych 25% na 30% wartości, względnie ceny węgla; b) dla węgla kamiennego z wszelkich innych kopalń Zagłębia Dąbrowskiego tudzież z kopalń: „Piłsudski" i „Kościuszko" Zagłębia Krakowskiego z 15% na 20% wartości względnie ceny węgla. Rozporządzenie obowiązuje od dnia 1 maja r. b.

Karty legitymacyjne dla komiwojażerów.

W Nr. 90 „Monitora Polskiego" z r. 1923 opublikowano rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych w przedmiocie wydawania kart legitymacyjnych dla komiwojażerów polskich, działających na terytorjum Królestwa Rumuńskiego. Według tego rozporządzenia, dla komiwojażerów wykupujących odnośne świadectwa przemysłowe w myśl art. 5 ustawy z dnia 17 grudnia 1921 (Dz. Ust. R. P. r. 1922, Nr. 2, poz. 7), udających się do Rumunji, wydaje się karty legitymacyjne według wzoru, dołączonego jako aneks A do tekstu konwencji handlowej, podpisanej w Bukareszcie dn. 1-go lipca 1921 r. pomiędzy Polską a Rumunją (Dz. U. R. P. r. 1922, Nr. 103, poz 937). Karty legitymacyjne wydaje się na okres roku kalendarzowego i odnawia się przed 1 stycznia każdego roku. Wydawanie kart legitymacyjnych rozporządzenie powierza władzom administracyjnym I instancji.

Nowa serja złotych bonów skarbowych.

Na podstawie ustawy z dnia 22 marca 1923 r. w przedmiocie wypuszczenia 6% złotych bonów skarbowych minister skarbu dn. 15 maja wypuścił 6% bony skarbowe serji I C w odcinkach po 10 i 100 złotych z terminem płatności w dniu 15 listopada 1923 r. na ogólną sumę 15,000,000 złotych.

Sprzedaż 6% złotych bonów skarbowych serji I C odbywać się będzie za gotówkę i za obligacje 5 proc. długo i krótkoterminowej pożyczki Odrodzenia 1920 r., przyczem obligacje te będą liczone, według ceny nominalnej z doliczeniem wartości bieżącego kuponu.

Sprzedaży za gotówkę na rachunek Skarbu Państwa dokonywać będzie centralna kasa państwowa, kasy skarbowe, oddziały Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej, oraz Pocztowa Kasa Oszczędności i jej oddziały, jak również inne instytucje państwowe, publiczne i prywatne, upoważnione do tego przez ministra skarbu.

Do przeprowadzenia sprzedaży 6% złotych bonów skarbowych serji I C za obligacje 5 proc. długo- i krótkoterminowej pożyczki Odrodzenia 1920 r. upoważniona jest jedynie Polska Krajowa Kasa Pożyczkowa i jej oddziały.

6% złote bony skarbowe serji I C będą przyjmowane przed terminem płatności przy uiszczaniu podatków po najwyższej cenie emisyjnej, ustalonej dla serji I C od dnia 15 maja 1923 r. do dnia wpłaty.

6% złote bony skarbowe serji I C będą spłacane w myśl art. 5 ustawy z dnia 22 marca 1923 r. od dnia 15 listopada 1923 roku do dn. 15 maja 1924 roku włącznie przez Centralną Kasę Państwową. Oddziały Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej oraz ewentualnie inne instytucje państwowe, publiczne i prywatne, upoważnione przez ministra skarbu, poczynając zaś od dnia 16 maja 1924 r. do dnia 15 listopada 1933 roku jedynie przez Centralną Kasę Państwową.

Państwowa rada elektryczna.

Ogłoszono rozporządzenie p. ministra robót publicznych z dn. 23 kwietnia 1923 r., w przedmiocie zmiany rozporządzenia z d. 11 lutego 1923 r. o utworzeniu państwowej szkoły elektrycznej.

Paragraf 3 rozporządzenia ministra robót publicznych z d. 11 lutego 1922 r. o utworzeniu państwowej rady elektrycznej (*Monitor Polski*, Nr. 55), otrzymuje brzmienie następujące:

„Państwowa rada elektryczna składa się z 20 członków, a mianowicie: a) dwóch przedstawicieli Stow. elektrotechników polskich, przedstawiciela Stow. techników polskich w Warszawie, przedstawiciela Stow. techników w Łodzi, przedstawiciela krakowskiego Tow. technicznego, łącznie z polskiem Tow. politechnicznem we Lwowie, przedstawiciela Stow. inżynierów i architektów w Poznaniu, łącznie ze Stow. techników na województwo pomorskie w Toruniu, przedstawiciela polskiego Stow. inżynierów i techników województwa śląskiego, dwóch przedstawicieli centralnego Związku polskiego przemysłu górnictwa, handlu i finansów, przedstawiciela Związku Elektrowni Polskich, przedstawiciela Związku przedsiębiorstw tramwajowych i kolei dojazdowych w Polsce, przedstawiciela Związku Polskich Organizacji rolniczych, przedstawiciela Związku miast polskich, przedstawiciela Zrzeszenia samorządów powiat., przedstawicieli tych mianuje minister robót publicznych z pośród kandydatów, przedstawionych przez powyższe zreszenia; b) z 6 mianowanych przez ministra robót publicznych działaczy na polu technicznem lub przemysłowem."

Świadectwa przemysłowe.

Ministerjum skarbu opracowało projekt rozporządzenia w sprawie dopłat do świadectw przemysłowych na rok 1923. Dopłaty te uskuteczniane być winny w ciągu 45 dni po ogłoszeniu w Dzienniku Ustaw nowej ustawy o państwowym podatku przemysłowym. Z tego źródła skarb państwa osiągnie około 75 miljardów marek. Pobrane będą również zaliczki na rzecz związków samorządowych na poczet podatku gruntowego, przypadającego na rok 1923.

Regulacja produkcji i handlu spirytusem.

Ministerjum skarbu opracowuje ustawę o regulacji produkcji i handlu spirytusem. Ma ona na celu usunięcie stanu niepewności, panującego obecnie w tej dziedzinie oraz zapobieżenia nadużyciom w handlu spirytusem i jego wyrobami.

Ustawa będzie wniesiona do Sejmu na początku czerwca.

Ustawa o browarnictwie.

Ministerjum skarbu opracowało ustawę o browarnictwie. Zadaniem tej ustawy, jednolitej dla całego państwa, będzie usunięcie rozmaitych przepisów, obowiązujących w poszczególnych dzielnicach, i postawienie przemysłu browarnianego w całej Polsce w jednakowych warunkach.

Ustawa ta była rozważana na odbytym niedawno zjeździe przedstawicieli browarów z całej Polski i uznana została za odpowiadającą potrzebom przemysłu browarnianego.

Różne. Różne.

Sanacja ruchu współdzielczego. Uchwały konferencji kierowników związków i stowarzyszeń okręgowych.

I. Konferencja stwierdza, że dla zapewnienia samodzielnych podstaw rozwoju i gospodarki stowarzyszeń konieczne jest posiadanie wystarczających funduszów własnych. Celem zdobycia tych funduszów stowarzyszenia powinny prowadzić bez przerwy energiczną akcję za pobudzeniem członków do stałego uzupełnienia wartości zdeprecjonowanych przez spadek waluty udziałów, dopóki wysokość tychże łącznie z dopisaniem zwrotów od zakupów nie wyrówna się conajmniej wartości 25 złp. Oparcie gospodarki stowarzyszeń, głównie na kredytach powoduje uzależnienie działalności spółdzielni od przewagi materjalnej czynników obcych, w wielu wpadkach wrogich, i niejednokrotnie całkowicie udaremnia realizowanie naczelnych zadań ruchu.

II. Konferencja stwierdza, że naprawa gospodarki w warunkach obecnych winna być przedewszystkiem prowadzona przy pomocy środków posiadanych. Dopływ świeżych kapitałów powinien być użyty na rozszerzenie działalności gospodarczej.

Wydatne zwiększenie tempa obrotów może zabezpieczyć w zupełności stowarzyszenie tak przed skutkami dewaluacji pieniędzy, jak i przed stratami możliwemi z powodu zniżki cen. Zwiększenie tempa obrotów osiągnąć można przez ustalenie asortymentu towarów w granicach codziennych potrzeb, przyczem raz ustalony asortyment powinien być utrzymany stale, a rozszerzany może być jedynie w miarę przypływów nowych środków obrotowych.

Do akcji naprawy stosunków gospodarczych należy przyciągnąć pracowników, dla fachowego przygotowania których należy organizować lokalne grupy spółdzielcze.

III. Konferencja, stwierdzając, że dzisiejsza organizacja zakupów jest często wadliwa — zaleca: a) aby na miejscu zaopatrywać się tylko w takie artykuły, które są na tym terenie produkowane, zakupy zaś u pośredników mogą być tylko tolerowane w wypadkach, kiedy przemawiają za tym interesy gospodarcze, i b) aby wszelkie towary, które muszą być do danej miejscowości sprowadzone z okolic dalszych, zarówno drobne, jak i masowe, kupować i sprowadzać z własnych organizacji hurtowych.

Sprawa umów obywateli polskich z niemieckiemi towarzystwami ubezpieczeń.

Wobec podniesienia przez rząd polski pretensji do rządu niemieckiego z tytułu umów, zawartych przez obywateli polskich na terytorjum Rzeczypospolitej Polskiej z prywatnemi niemieckiemi zakładami ubezpieczeń, Państwowy Urząd Kontroli Ubezpieczeń wzywa osoby zainteresowane (roszczące pretensje do niemieckich zakładów ubezpieczeń) aby, najpóźniej w ciągu dni 10 od dnia ogłoszenia niniejszego komunikatu zgłosiły na piśmie do Państwowego Urzędu Kontroli Ubezpieczeń, (Warszawa, N.-Świat 69) następujące dane, dotyczące umów ubezpieczeń, zawartych z niemieckiemi zakładami ubezpieczeń w okresie przed dniem 25 sierpnia 1919 r.

Nazwisko i imię ubezpieczonego.

Adres.

Nazwisko niemieckiego zakładu ubezpieczeń.

Numer polisy.

Czy posiada polisę.

Rodzaj ubezpieczenia.

Suma ubezpieczenia (względnie renta).

Data zawarcia umowy i termin trwania ubezpieczenia.

Kiedy i do jakiego czasu opłacono składkę i w jakiej walucie.

Czy zapadł wypadek, wzgl. termin wypłacenia sumy ubezpieczenia.

Przy ubezpieczeniach rzeczowych winny zgłaszać swe pretensje tylko te osoby, dla których termin trwania ubezpieczenia jeszcze nie minął, lub zaszła szkoda w terminie, objętym umową ubezpieczenia i nie została dotąd wyrównaną przez zakłady ubezpieczeń.

Bezpośrednia komunikacja Czechosłowacko - Rumuńska towarowa i węglowa przez Polskę.

Od dnia 1 kwietnia 1923 r. podjętą została bezpośrednia komunikacja towarowa i węglowa tranzytem przez Polskę, na podstawie konwencji międzynarodowej o przewozie towarów kolejami żelaznemi. Równocześnie z dniem 1 kwietnia b. r. zaprowadzono podobną komunikację między stacjami austrjackich kolei a stacjami rumuńskich kolei tranzytem przez Czechosłowację i Polskę.

Rozporządzeniem Ministra Kolei Żelaznych z dnia 9 marca 1923 r. wprowadzono również bezpośrednią komunikację towarową między Niemcami a Rumunją przez Polskę względnie Czechosłowację i Polskę.

Taryfy kolejowe.

Na ostatniem posiedzeniu Komitetu Taryfowego Państwowej Rady Kolejowej oraz na posiedzeniu pełnej Rady kolejowej rozważane były sprawy taryfowe odnośnie do przewozu materjałów drzewnych.

Komitet Taryfowy uchwalił, a Rada Kolejowa przyjęła rezolucję wiceprezesa komitetu dr. Wassербergera, treści następującej:

1) Komitet Taryfowy oświadcza się już teraz bezwarunkowo za deklasyfikacją podkładów kolejowych i sleeprów z klasy III do IV i za reaktywowaniem taryfy wyjątkowej na wywóz drzewa obrobionego, pozostawiając zajęcie stanowiska co do innych zmian w taryfach drzewnych — zbadaniu i uznaniu specjalnej Komisji.

2) Celem podjęcia wszelkich kroków potrzebnych do należytego uregulowania całokształtu taryf drzewnych, z punktu widzenia słusznych interesów produkcji leśnej, przemysłu drzewnego, odbudowy handlu i skarbu kolejowego, Komitet Taryfowy wyłania Komisję złożoną z przewodniczącego i 3 członków Komitetu, mających reprezentować eksploatację leśną, przemysł, względnie konsumpcję wewnętrzną wogóle i przemysł i obrót drzewny.

3) Prosi się p. przewodniczącego, by o ile możności wspólnie z p. delegatem M. K. Ż. przeprowadził najpierw i w najżywszem tempie studja, dotyczące reformy taryf drzewnych z dostosowaniem do sytuacji rynku drzewnego, a wyniki tych studjów wraz z odpowiedniemi wnioskami przedstawił komisji o której mowa w p. 2.

4) Upoważnia się komisję, by w imieniu i w zastępstwie komitetu po wysłuchaniu opinji przewodniczącego powzięła uchwały według własnego uznania i zakomunikowała je M. K. Ż.

Poleca się dalej tejże komisji, by dla urzeczywistnienia uchwał przez komitet lub przez nią samą powziętych, a taryf drzewnych dotyczących poczyniła wszelkie w kompetencji P. R. K. leżące zabie-

gi, ewentualnie zwróciła się bezpośrednio do p. ministra kolei żelaznych.

Komisja złoży ze swej działalności sprawozdanie na najbliższem posiedzeniu komitetu.

Do komisji wybrano p. Lossowa, jako przedstawiciela interesów eksploatacji leśnej, p. Łempickiego, jako przedstawiciela przemysłu i dr. Wasserbergera, jako przedstawiciela przemysłu i obrotu drzewnego.

Ruch towarowy na kolejach polskich

Ministerstwo Kolei Żelaznych ogłosiło następujące dane o dokonanych przewozach na kolejach polskich w ciągu marca 1923 roku w zestawieniu z przewozami w marcu 1922 i 1921 r. Dane te wykazują średnie liczby wagonów na dzień kalendarzowy, a mianowicie:

	1923 r.	1922 r.	1921 r.
Ogółem przewieziono średnio dziennie	10,787	9,593	7,980
a mianowicie:			
I. Naładowanych na własnych stacjach	8,374	7,115	5,436
II. Przyjętych z zagranicy dla Polski	1,511	1,328	1,147
III. Tranzytowych przez Polskę	902	1,150	1,397
Kategorja I zawiera ładunki:			
Wojskowe	397	364	1,086
Kolejowe	761	670	437
Węgiel dąbrowski	1,363	1,132	627
„ krakowski	358	417	230
„ pozostały krajowy	97	57	—
Drzewo opałowe	381	402	353
„ kopalniane	209	58	65
Surowce hutnicze	143	62	98
Ładunki przemysł.	891	689	443
Ropa i przetwory naftowe	200	292	102
Sól kuchenna	64	40	63
Aprowizacja i rolnicze	1,313	1,256	776
Wywóz przez Gdańsk	250	145	49
„ przez inne miejscowości graniczne	547	256	267
Pozostałe wyżej nie wyszczególn.	1,400	1,276	840
Kategorja II zawiera ładunki:			
Węgiel z Zagłębia cieszyńskiego	6	22	95
„ z Zagłębia górno-śląskiego	962	679	654
Przywóz przez Gdańsk	239	292	137
„ przez inne miejscowości granicz.	304	335	261

Połączenie bezpośrednie Trjest - Polska.

Wobec mającego nastąpić bezpośredniego połączenia kolejowego między Polską a Trjestem, oraz dużego znaczenia portu trjesteńskiego dla Polski, zapoznanie się z sytuacją gospodarczą portu jest bardzo na czasie. Według ostatnich publikacji statystycznych ruch okrętów w porównaniu z r. 1913 ogromnie się zmniejszył. W roku 1913 tonaż przybyłych do Trjestu okrętów wynosił 4,071,702, w roku 1920 — 1,589,024, w roku 1921 — 1,773,312, i w 1922 r. — 1,737,790 tonn. Zmniejszył się również handel zagraniczny portu trjesteńskiego. Redukcja w roku 1922 w porównaniu z rokiem 1913 wynosi 100 prc. W przemyśle panuje ruch bardzo słaby, szczególnie w przemyśle budowy okrętów. Praca w stoczniach zupełnie ustała.

Składowe od przesyłek pocztowych.

Na skutek starań Stowarzyszenia kupców polskich, warszawska dyrekcja poczt i telegrafów zarządziła następującą zmianę w obliczeniu składowego: Awizy paczek zagranicznych oraz adresy przesyłkowe znaczyć będą oddziały pocztowe (a nie główny urząd poczty jak dotąd) dniem wydania zawiadomień listonoszom. Oprócz zasadniczych 3 dni, wolnych od opłaty składowego, pomijane będą w obliczeniu również te niedziele i święta, w których normalna służba doręczeń nie jest wykonywana.

Rozszerzenie plantacji tytuniu.

Dyrekcja monopolu tytuniowego z uwagi na to, że zakup tytuniu zagranicą naraża nas na duży eksport walut obcych, przygotowała już na szeroką skalę zakreślony plan podniesienia plantacji tytuniu w kraju.

Wejdzie on w życie już od roku przyszłego i pozwoli pokryć zapotrzebowanie tytuniu w kraju w stosunku od 30 — 40 proc.

Kredyt szwedzki dla Polski.

Poselstwo szwedzkie zawiadomiło ministerstwo skarbu, że termin korzystania z pozostałości kredytu reliefowego — wynoszącego jeszcze około 1 miljona koron szwedzkich, przedłużony został do 1 lipca r. b. Z kredytu tego skorzysta ministerstwo kolei.

Kontakt gospodarczy z Ameryką.

W interesie osób, przybywających do Stanów Zjednoczonych w sprawach gospodarczych leży nawiązanie kontaktu z amerykańsko-polską izbą handlowo-przemysłową w Nowym Yorku. Izba ta jest niejednokrotnie pozbawiona możności pośredniczenia między sferami gospodarczemi obu krajów, a to dla braku informacji co do osób przybywających z Polski i celu ich podróży.

Wobec powyższego centralny związek polskiego przemysłu, górnictwa, handlu i finansów zaleca organizacjom, które życzyłyby sobie korzystać z pomocy wspomnianej izby, by porozumiewały się uprzednio z amerykańsko-polską izbą hadlowo-przemysłową w Warszawie (Nowy Świata 72), będącą w kontakcie z analogiczną instytucją w Ameryce.

16 Zasad Człowieka Interesu H. Casson. Wydawn. Polskiej Spółki Wydawn.

„Wystarczy, jeżeli pomogę moim czytelnikom do robienia interesów i osiągania w łatwiejszy sposób większego zysku“ — mówi autor, i rzeczywiście należy przyznać, że zapoznanie się dokładne z jego książką jest w stanie taką pomoc okazać.

Wszystkie zasady, które Casson nazywa aksjomatami, są jasne dla każdego, kto zna handel amerykański, ale dla naszego społeczeństwa stanowią pewną nowość, są proste, logiczne, i dziwić się należy, że o nich ludzie nie pamiętają i nie stosują ich do swych interesów.

Należy jednak traktować niektóre twierdzenia autora z pewnym krytycyzmem: nieraz jest on zbyt arbitralny w swych poglądach, a nawet jak na nasze stosunki, „rewolucyjny“, co szczególniej jest widoczne w opisywaniu zasady 2-ej. Warunki nasze są jednak odmienne od amerykańskich i dlatego zasady Cassona należałoby przystosować do nich.

„Najwięcej ryzykują ci, którzy starają się obejść bez ludzi kompetentnych“—mówi Casson, a jabym dodał, że nie mniej ryzykują ci, którzy mając szereg drogocennych wskazówek zawartych w książce tej, nie chcą się z nimi zapoznać i z nich skorzystać.

Przekład książki naogół dobry, tylko pisownia imion własnych szwankuje. Goold, Rocfeller, Vorth, Fieldt, Rotszyld — takich nazwisk niema. *Sk.*

KRONIKA ZAGRANICZNA

ST. ZJEDNOCZONE.

Rezerwy naftowe dla floty amerykańskiej.

Zarządzeniem prez. Hardinga, przeznaczono na Alasce 35,000 mil. kw. roponośnego terenu, na czwartą rezerwę naftową dla floty amerykańskiej (pierwsza znajduje się w Oklohamie, druga i trzecia w Kalifornji). W ciągu najbliższych lat 6 przeprowadzone będą prace przedwstępne, poszukiwania, próbne wiercenia i t. p.), poczem rozpocznie się eksploatacja.

W myśl projektu sekretarza stanu Falla, wybudowane będą zbiorniki w portach tego terytorjum; przeprowadzone będą również rurociągi, długości ponad 100 mil do stacji kolejowych względnie innych punktów transportowych.

Towarzystwa naftowe w Stanach Zjednoczonych.

Według nowojorskiego „Journal of Commerce", w r. 1921 założono w Stanach Zjednoczonych 936 Towarzystw naftowych, zaś w r. 1922 — 784. Kapitał Towarzystw, utworzonych w r. 1921 wynosi obecnie 1,255,657 tys. dol., zaś utworzonych w r. 1922 — 1,639,693,000 dol.

ANGLJA.

Jakie towary polskie można wywozić do Anglji.

Meble. Meble angielskie są solidne, ale wciąż jeszcze staroświeckie w stylu i rysunku. Chętnie widziane są meble gięte z Polski a la Thonet.

Wyroby szczotkarskie i koszykarskie. W tej dziedzinie Polska mogłaby konkurować na rynku angielskim. Koszyki angielskie są solidne, ale bardzo drogie.

FRANCJA.

Import produktów naftowych Francji w r. 1922.

W roku 1922, Francja importowała 913,262 tonn ropy i produktów naftowych, ogólnej wartości 748,575,000 franków. W poprzedzającym 1921 r., import wynosił 712,097 ton wartości ogólnej 968,189,000 franków. Dane powyższe nie zawierają oleju opałowego, którego importowano w roku 1922 — 266,080 tonn wartości 196,470 tys. fr. (wobec 136,305 tonn, wartości 214,982,000 fr. w r. 1921).

Z cyfr tych wynika, że ilość importowanej ropy i produktów naftowych wzrosła o 201,175 tonn (więcej, niż o 25 proc.), równocześnie zaś ogólna wartość tego (zwiększonego) importu spadła o 19,634,000 frank.

WŁOCHY.

Mówiąc o finansach Włoch, minister skarbu de Stefani udzielił następujących wyjaśnień: Obowiązanych do płacenia podatku dochodowego było dotychczas 600 tysięcy osób. Do tego należy dodać 100 tysięcy płatników podatku od zarobków i 1,315,000 płatników podatku gruntowego. Rząd zabronił samorządom gminnym i prowincjonalnym podwyższania podatków samorządowych. Rząd zredukował ogólną liczbę 13 dotychczasowych kategorji podatków do liczby 3, a mianowicie gruntowego, podatku od nieruchomości i od dochodów. Minister przewiduje naogół zmniejszenie wydatków skarbu o 1596 miljonów, zwiększenie zaś wpływów o 442 miljony. Przewidywany deficyt budżetu na rok 1923-24 wynosi 1,187 miljonów. Zdaniem ministra sytuacja ekonomiczna Włoch poprawiła się radykalnie. Rząd faszystowski nie będzie prowadził polityki prześladowania kapitału; poczyni wszelkie ułatwienia obrotowe producentom i kupcom.

NIEMCY.

Rozporządzenia dewizowe w Niemczech.

Prasa berlińska opublikowała projekt tymczasowego rozporządzenia dewizowego. Projekt zwraca się przeciwko spekulacji dewizowej i zawiera mnóstwo przepisów dla kantorów wymiany. Liczba banków dewizowych będzie zredukowana. Zabrania się przy obrotach wewnątrz kraju dokonywania wypłat w walutach zagranicznych. Ceny nie mogą być kalkulowane w jakiejkolwiek walucie zagranicznej. Nabywanie walut zagranicznych jest zależne od zezwolenia urzędu finansowego. Także banki dewizowe podlegać będą surowej kontroli. Zakazane jest nabywanie dewiz w celach spekulacyjnych lub w celu lokaty kapitałów, jakoteż lombardowanie walut zagranicznych.

Wykroczenia karane będą więzieniem do lat 3 oraz grzywnami. Do prowadzenia kantorów wymagane będą koncesje. Kantory te winny oddawać nabyte banknoty w ciągu trzech dni do Banku Rzeszy. Zakazane jest również wystawianie na widok publiczny walut zagranicznych.

ROSJA I UKRAINA.

Wydobycie złota w Rosji sowieckiej.

Na zjeździe przedstawicieli zarządów górniczych Syberji ustalono, że w rządowych kopalniach złota wydobycie złota w ciągu ostatniego roku operacyjnego wzrosło. Rządowy trust „Leński" wydobył w ciągu roku 200 pud. 16 funt złota, a trust „Jenzołoto" — 32 pud. 38 funt. złota.

Koncesja niemiecka na Ukrainie.

Ukraińska rada komisarzy lud przyznała grupie przemysłowców niemieckich koncesję na budowę linji telefonicznej Charków-Kijów. W celu budowy tej linji utworzono specjalne Tow. Akc. z kapitałem zakładowym w sumie 2 miljony rb. złot. 45 proc. tej sumy wpłacają przemysłowcy niemieccy, a pozostałe mają wpłacić komitety wyk. sowietów w Charkowie, Kijowie i Połtawie.

CZECHOSŁOWACJA.

Czechosłowacja powiększa zapasy złota i dewiz.

Urząd Bankowy (przy ministerstwie skarbu) zakupił wielkie ilości złota, a ponadto zamienił zbędną nadwyżkę srebra na złoto. Również powiększył się zapas dewiz z 566 miljonów na 1228 miljonów koron.

Produkcja złota, srebra i ołowiu w Czechosłowacji.

W roku 1922 wydobyto w Czechosłowacji około 300 kg. złota, z czego przeszło 200 kg. przypada na prywatną kopalnię w Roudnic, a 100 kg. na kopalnię państwową w Schemnitz.. Cena przeciętna 1 kg. złota wynosiło 22,000 koron. Srebra wydobyto 25,000 kg. w Pribram a około 3000 k. w kopalniach w Schemnitz i Kremnitz. Produkcja ołowiu wynosiła w Probram 200 wagonów, w Kremnitz i Schemnitz 20 wagonów. W ogólności przedstawiają kruszce wydobyte w Pribram wartość 30 milj. kor. czeskich.

AUSTRJA.

Finanse Austrji.

Wobec wyznaczenia radcy cudzoziemskiego w skład dyrekcji Banku Narodowego, parlament austrjacki uchwalił wniosek rządu o odpowiedniem zmodyfikowa-

niu ustawy tego banku. Od 1 października 1922 r. rząd austrjacki zwolnił w ogólnym obrachunku 34,919 urzędników, w tej liczbie 11,796 osób z administracji państwowej, a 23,123 w przedsiębiorstwach państwowych. Za zgodą głównego komisarza, suma specjalnych wydatków miesięcznych została określona na 730 mi-zaś wpływów na 425, co pozostawi 305 miljardów koron deficytu.

WĘGRY.

Spadek ceny złota.

Donoszą z Węgier, że nastąpiła tam ze względu na brak gotówki w ostatnich czasach silna zniżka cen złota. Podczas gdy cena złotej 20-koronówki wynosiło do niedawna 26 tysięcy koron, wynosi ona obecnie 21,000 koron. Natomiast cena srebra pozostała niezmieniona. Za srebrne korony płaci się 320 do 430 koron; za guldeny do 750 koron.

Na Węgrzech drukuje się dalej banknoty.

Krajowy wydział skarbowy upoważnił Kasę Państwową do zaciągnięcia w państwowym instytucie emisyjnym nowej pożyczki w kwocie 10 miljardów koron

Węgierskie kłopoty walutowe.

Związek banków węgierskich przedłożył rządowi węgierskiemu projekt, według którego winien być wprowadzony jako stała jednostka obliczeniowa dla wkładów bankowych „Turul" t. j. jedna piąta część dolara odpowiadająca mniej więcej jednej złotej koronie.

JUGOSŁAWJA.

Kontrola „Banku Narodnego" w Jugosławji nad rynkiem kredytowym.

Narodny Bank jugosłowiański przesłał bankom, korzystającym z kredytu Narodnego Banku arkusze do wypełnienia z zapytaniami: 1) jakie odsetki płacą te banki komitetom od wkładek oszczędnościowych i w obrocie kontokorrentowym i jakie odsetki płacą banki same przy korzystaniu z kredytu innych banków, 2) jaki procent odnośny bank dolicza przy eskoncie weksli, przy kredytach lombardowych i kontokorrentowych.

Zasięganie tych informacji ma podobno służyć centralnemu bankowi do wykonywania kotroli nad rynkiem kredytowym w Jugosławji, a w szczególności do uregulowania stopy procentowej od pożyczek udzielanych przez prywatne banki.

RUMUNJA.

Cysterny dla Rumunji.

Komisja rumuńska, powołana dla ustalenia cyfry wagonów-cystern, zabranych w czasie wojny z Rumunji przez mocarstwa centralne, ukończyło już swoje prace. Rumunja odebrała dotychczas 71 wagonów od Austrji i 943 od Niemiec.

ŁOTWA.

Bilans handlowy Łotwy w r. 1922.

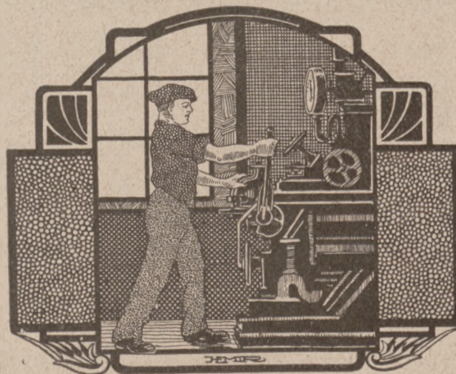
Według danych ogłoszonych przez łotewskie ministerjum skarbu, wartość importu łotewskiego w r. 1922 wynosiła 5,363,138,048 rubli łotewskich, a wartość eksportu 5,109,683,610 rubli. Tak więc import przewyższa eksport o 253,474,432 rubli. Te wyniki wykazują znaczną poprawę w bilansie handlu zagranicznego ,gdyż w r. 1921 przewyżaka importu nad eksportem równała się 2,726,5 milj. rubli.

Co dotyczy poszczególnych kategorji towarów to w roku 1922 Łotwa wywiozła surowców za 3,987 milj. rubli, a wwiozła za 1,530 milj. rubli. Wyrobów gotowych wywieziono za 582 milj. rubli, a wwieziono za 2,249 milj. rb. Produktów żywnościowych wywieziono za 589 miljonów rubli i wwieziono za 1,432 miljonów rubli.

LITWA.

Traktat handlowy między Litwą a Czechosłowacją.

Z końcem kwietnia została podpisana w Pradze umowa handlowa litewsko - czesko-słowacka Czechosłowacja zawiera zatem wcześniej umowę z odległą i gospodarczo mało pojemną Litwą, niż z sąsiednią a gospodarczo dla niej niezmiernie ważną Polską. Trudno zresztą mieć wszystko odrazu Zachowanie Polski politycznej w sprawie doliny jaworzyńskiej wymaga ofiar na innem polu.

Umowa litewsko-czesko-słowacko jest zbudowana na ogólnie przyjętych zasadach najwyższego uprzywilejowania i wzajemności. Uderza tylko szczególny nacisk, jaki położono w niej na szczegółowę ujęcie spraw transportowych. Litwa nic nie przewozi przez Czechy. Kwestja tranzytu może więc tutaj mieć znaczenie tylko dla eksportu czeskiego drogą lądową do Łotwy i Estonji względnie stamtąd do Północnej Rosji oraz od strony morza przez Klajpedę.

Handel z Litwą.

Kupcy niemieccy uskarżają się, że handel z Litwą jest bardzo utrudniony z powodu wprowadzenia waluty litowej, której banki zagraniczne nie przyjmują Na Litwie wymieniany jest lit w stosunku 10 litów za 1 dolara, podczas gdy niektóre banki niemieckie, zwłaszcza wschodnio pruskie, które dokonywują większych obrotów z Litwą, przyjmują lity w stosunku 12—14 litów za 1 dolara. Takie przerachowanie kursów naraża niemieckiego eksportera na znaczne straty.

Regularna komunikacja okrętowa między Gdańskiem a Petersburgiem.

W najbliższym czasie rozpocznie się pomiędzy Gdańskiem a Petersburgiem regularna komunikacja okrętowa pasażerska, zorganizowana przez jedną z firm hamburskich. Okręt, który utrzymywać będzie te komunikację, kursować będzie pod flagą gdańską.

Podatki pośrednie.

Podatki pośrednie przyniosły w pierwszym kwartale r. b. 86,535 miljonów marek. Największe dochody dało opodatkowanie spirytusu i wódek: 43,134 miljony marek; cukru 24,305 miljonów marek; węgla 11,330 miljonów marek; oleju skalnego 3906 miljonów marek i opłaty patentowe 1,030 miljonów marek.

Cena emisyjna bonów złotych.

Na podstawie ustawy z dnia 22 marca 1923 r. w przedmiocie wypuszczenia 6-proc. złotych bonów skarbowych oraz rozporządzenia ministra skarbu z dnia 15 maja 1923 r. o wypuszczeniu serji I C 6% złotych bonów skarbowych, cena emisyjna 6% złotych bonów skarbowych serji I C ustanowiona zostaje na mkp. 8,060 za 1 złoty.

Cena ta obowiązuje z dniem 15 maja r. b.

№ 11 Adres Redakcji i Administracji: Koszykowa 7, tel. 250-85.

ARGENTYNA i POLSKA.

Krajami południowej Ameryki dotychczas interesowano się u nas wyłącznie prawie jako ośrodkami naszej emigracji zamorskiej. Stosunki gospodarcze Polski z temi krajami były tak nikłe, iż nie odczuwano konieczności dokładnego zapoznania się z ich życiem gospodarczem i kulturą. Jeszcze może nieco dokładniejszą posiadamy orjentację co do stosunków, panujących w Brazylji, i o kraju tym, szczególnie z racji dość znacznego napływu doń polskiej emigracji pisano u nos dość wiele. Nic prawie natomiast nie wiemy o Argentynie. Dane statystyczne z ostatnich lat wykazały, iż emigracja polska do Argentyny wzmaga się z każdym rokiem, powoli również nasze kupiectwo zaczyna coraz bardziej interesować się Argentyną, jako rynkiem zbytu. Poznanie więc tego kraju, względnie młodego, bo samodzielnie rozwijającego się dopiero l stu zaledwie lat, a zasobnego w olbrzymie bogactwa naturalne, jest rzeczą dla nas niezmiernie doniosłą i pilną. Dobrze się więc stało, iż świeżo ukazała się na półkach księgarskiech wyczerpująca praca D-ra Józefa Włodka, b. konsula Rzeczypospolitej Polskiej w Argentynie, traktująca o życiu gospodarczem Argentyny oraz o ruchu emigracyjnym do niej *). Treść pracy poprzedza przedmowa, napisana przez wybitnego argentyńskiego męża stanu, prawodawcę, publicystę, ekonomistę i senatora, d-ra Wincentego C. Gallo, gorącego przyjaciela Polaków. Konieczność poznania Argentyny uzasadnia autor względami następującemi:

1) Polska i Argentyna nie posiadają sprzecznych interesów politycznych;

2) Jako kraj rolniczo-handlowy odgrywa ona doniosłą rolę na światowym rynku zbożowym i mięsnym i wywiera znaczny wpływ na kształtowanie się cen światowych tych artykułów;

3) Wymiana towarów między Polską a Argentyną może osiągnąć b. znaczne rozmiary;

4) Wobec braku oceanicznej floty handlowej w Argentynie otwierają się piękne widoki dla naszej floty w związku z przewozem towarów i emigrantów;

5) Znaczenie Argentyny dla naszego wychodźtwa coraz bardziej się wzmaga, szczególnie zaś ze względu na wprowadzanie ograniczeń w St. Zjednoczonych Ameryki Północnej i utrudnienia w Kanadzie. Argentyna ze wszystkich innych krajów amerykańskich zarówno urodzajnością ziemi, jak i bogactwem przyrodzonem i klimatem najlepiej odpowiada emigracji europejskiej.

W zakresie wymiany towarów Argentyna posiada większe znaczenie dla Polski jako rynek zbytu, niż jako rynek zakupu. Na import Argentyny składa się około 1400 artykułów, pochodzących obecnie głównie ze St. Zjedn. (33,2%), Anglji (23,4%, Fraancji 5,9 proc.), Niemiec (4,8 proc.), Hiszpanji (5,3 proc.), Brazylji (5,4 proc.) i Włoch (4,4 proc.). Import z Polski mógłby objąć: różne wyroby bawełniane, lniane i jutowe, galanterję skórną, włókienniczą, papierową i metalową, różne

*) Dr. Józef Włodek. Argentyna i emigracja, ze szczególnem uwzględnieniem emigracji polskiej. — Warszawa, 1923. Wydawn. M. Arcta, str. 513.

wyroby żelazne, stal, artykuły konstrukcyjne, maszyny, artykuły elektrotechniczne, chemikalja, wyroby kosmetyczne i perfumeryjne, cement, drzewo i meble, zabawki, szkło i porcelanę, naczynia emaljowane i t. p.

Z artykułów argentyńskiego eksportu Polskę może interesować głównie ekstrakt „quebracho“ i skóry surowe. „Quebracho“ jest to specjalny gatunek drzewa, rosnący w północnych częściach Argentyny, głównie na terytorjum Chaco i zawiera wysoki procent składników garbnikowych. Obecnie produkcja ekstraktu „quebracho“ i jego eksport są niemal całkowicie zmonopolizowane przez firmę „La Forestal,“ posiadającą siedzibę w Buenos Aires i centralną dyrekcję w Londynie. W imporcie tego ekstraktu Polska jest w wysokim stopniu zainteresowana ze względu na silnie rozwinięty u nas przemysł garbarski. Z Argentyny zaczęto go sprowadzać do nas b. niedawno, a pierwszy transport „quebracho“ do Gdańska w ilości 500,000 kilogramów odjechał dopiero w kwietniu 1922 roku.

Skóry Polska sprowadzała z Argentyny jeszcze przed wojną, szczególnie skóry wołowe, z których wyrabiono u nas skóry podeszwiane. W r. 1911 według przybliżonych dat b. Królestwo Kongresowe sprowadziło z Argentyny około 100 tysięcy pudów skór surowych i solonych ogólnej wartości około 15 miljonów rubli. Handel odbywał się głównie przez Hamburg z podwójnem przeładowaniem w Hamburgu i Gdańsku, co w ogromnej mierze podrożało towar. Nadmienić jeszcze należy, iż argentyńskie skóry baranie mogłyby świetnie nadawać się u nas do wyrobu kożuchów, których używalność szczególnie silnie rozwinięta jestw Małopolsce i w b. Królestwie Kongresowem. Próby sprowadzenia tych skór do Polski czyniono już przed wojną i wypadły one bardzo pomyślnie.

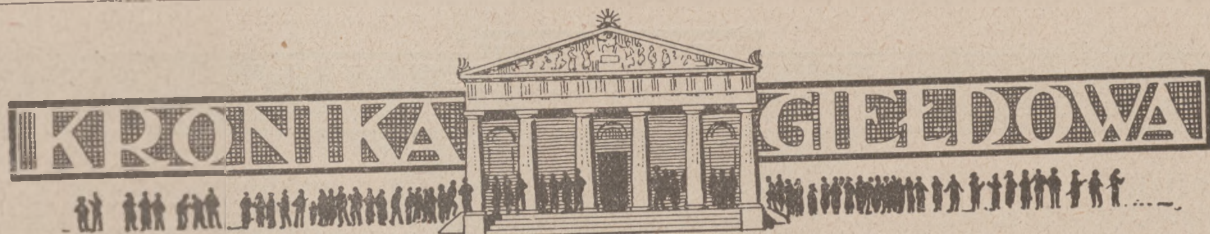
Widzimy więc, iż w zakresie wymiany towarów między Polską a Argentyną nie brak punktów stycznych.

Jako jeden z ośrodków emigracji polskiej znaczenie Argentyny wzmaga się, jak już powiedzieliśmy z każdym rokiem. W r. 1919 przybyło do Argentyny 11 Polaków, w r. 1920 — 274, 1921 — 2419, 1922 — prawie 5000.

Ogólna ilość Polaków, zamieszkałych w Argentynie, szacowano na podstawie przypuszczeń. Józef Okołowicz, w pracy swej „Wychodźtwo i osadnictwo,“ wypośrodkował liczbę Polaków, osiadłych w Argentynie, na 68,913 osób. Dr. Włodek, uważając liczbę tę za nieodpowiadającą rzeczywistości, obliczył, iż Polaków w końcu r. 1921 osiadłych w Argentynie mogło być 16,000, obywateli polskich z kresów wschodnich, mówiących po rosyjsku — 4000 i wreszcie żydów, mogących pretendować do obywatelstwa polskiego — 12.000. Ponieważ żydzi częściowo przyjęli obywatelstwo argentyńskie, częściowo deklarują się jako obywatele rosyjscy lub wogóle nie troszczą się o uzyskanie jakiegokolwiek obywatelstwa, związek ich z Polską należałoby uznać za nieistniejący.

Ukazanie się pracy d-ra Włodka, po raz pierwszy obrazującej w sposób wyczerpujący rozwój emigracji polskiej w Argentynie, powitać należy z prawdziwem zadowoleniem. Zawierając nadto obfite informacje o życiu gospodarczem Argentyny, pozwala ona sferom zainteresowanym zorjentować się w możliwościach wymiany handlowej z Argentyną i w znacznej mierze ułatwić nawiązanie z nią stosunków gospodarczych.

Dr. Leon Pączewski.

Okres ubiegły (1—12 czerwca) należał do najfatalniejszych dla marki polskiej. Różnice kursowe na walutach obcych z dnia na dzień rosły jak na drożdżach. Od początku do końca okresu dolar podrożał o przeszło mk. 20,000, funt szterl. o przeszło mk. 90,000, frank szwajcarski o mk. 3500 i t. d. Niezależnie od tego daje się wyczuć kompletny brak materjału na wszystkich rynkach krajowych, przez co instytucje bankowe nie są w możności załatwić zleceń licznej swej klijenteli ze sfer przemysłowych, które muszą kryć zobowiązania za nabyte surowce w walutach obcych.

Zestawienie kursów walut zagranicznych:

	1/6	6/6	11/6
Dolar Stanów Zjednoczonych	53,250	57,500	72,500
Frank francuski	3,570	3,750	4,550
Funt szterl.	250,000	259,000	333,000
Marka niemiecka	0.72	0.79	0.87
Korona austrjacka	0.70	0.77	0.98

Metale szlachetne w związku z podrożeniem walut obcych, ceniono coraz wyżej przy znacznym popycie. Płacono za rubel w złocie mk. 45,000, w srebrze — mk. 24,000.

W przeciwieństwie do walut obcych dział akcji wykazywał tendencję chwiejną z odcieniem słabszym.

Przeważna ilość akcji jest w rękach niepewnych, tak zwanych wojennych spekulantów, którzy nie rozporządzając zbyt wielkiemi kapitałami zmuszeni są część ich sprzedawać. Rzucają tedy na rynek kolosalną ilość akcji, wywołując zniżkę.

Jednak, gdy kurs akcji doprowadzony zostaje do zbyt niskiego poziomu, znajdują się nowi nabywcy i kursy znów zaczynają się podnosić. W rezultacie jedne gatunki akcji odzyskały swą stratę, kurs zaś innych przekroczył nawet poprzedni poziom.

Akcje bankowe po pewnych wahaniach nie wykazały większych różnic kursowych. Niedawno wprowadzone do ceduły giełdowej akcje Banku Związków Ziemian straciły do 40% swej wartości.

Akcje przedsiębiorstw chemicznych nieco osłabły za wyjątkiem świeżo dopuszczonych do obrotów na giełdzie akcji Eksploat. Soli Potasowych, które podczas okresu minionego z mk. 240 tysięcy podniosły się do mk. 300 tysięcy.

Akcje przedsiębiorstw cukrowniczych najbardziej wyróżniano, a zwłaszcza „Czersk," „Częstocice" oraz Warsz. Fabr. Cukru.

Większa część akcji metalurgicznych oraz włókienniczych pod koniec okresu osiągnęły rezultat dodatni.

Akcje wszelkich innych przedsiębiorstw podlegały również ciągłym wahaniom i w końcu nie wykazały większych zmian.

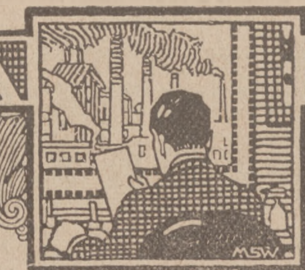
Z przedsiębiorstw handlowych w dniach ostatnich pierwszy raz notowane akcje Tow. Handl.-Przem. „Belpol" z mk. 6500 podniosły się już do mk. 26,000, w końcu zaś straciły mk. 7000 na sztuce.

W dziedzinie wartości lokacyjnych — obroty ograniczone, usposobione słabsze. Jedynie 8 proc. Paż. Pań. Złota z 1922 r. podniosła się w cenie o mk. 6000.

Dopuszczone do obrotów na giełdzie 7 prc. Listy Zast. Tow. Przemysłu Polskiego sprzedawano po mk. 295000 za jeden funt sterl. wartości nom.

Usposobienie końcowe dla walut obcych — b. mocne, dla akcji niejednolite i dla papierów procentowych — ospałe.

W chwili oddania numeru pod prasę nastąpiła dalsza znaczna zwyżka kursu walut zagranicznych oraz akcji. *A. E.*

SPÓŁKI NOWOPOWSTAJĄCE.

„Arma“ Fabryka Broni i Maszyn we Lwowie. Siedziba we Lwowie. Kapitał zakładowy mk. 600 miljonów, podzielonych na 60 tysięcy akcji po mk. 10.000 wart. nom. Założyciele: Polski Bank Krajowy we Lwowie, dr. Stanisław Mycielski, dr. Ludwik Roehr, inż. Klaudjusz Filasiewicz, Stanisław Henryk Kieszkowski, Włodzimierz Iżycki, Albert Mniszek, Tomisław Jędrzejowicz i Jan Wasung.

T-wo dla Przemysłu i Handlu Włókienniczego „Borewin.“ — Siedziba w Łodzi. Kapitał zakładowy mk. 200 miljonów, podzielonych na 20 tysięcy akcji po mk. 10,000 wartości nominalnej. Założyciele: Samuel i Ludwik Boraksowie, Józef Rozenbaum, Benedykt Efrat i Efim Weinstein.

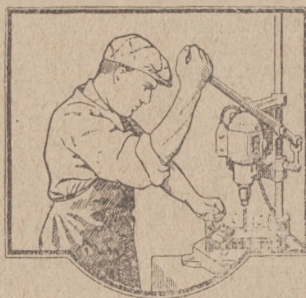
Hurtownia Kresowa. Siedziba w Warszawie. Kapitał zakł. 200 milj. marek, podzielonych na 20 tys. akcji po 10 tys. mk. wart. nom. Założyciele: Komitet Obrony Kresów, Leon Dąbrowski, Wojciech Dowgiałło, Zdzisław Dziewanowski, Juljan Giedroyć-Juraha, Leon Krysiński, Józef Minejko, Konrad Niedźwiedzki, Mieczysław Porowski oraz Przemysław i Zygmunt Zdrojewscy.

Hurtownia Winno-Kolonjalna Polskich Kupców i Przemysłowców Chrześcijan w Łodzi. Siedziba w Łodzi. Kapitał zakładowy mk. 200 miljonów, podzielonych na 4 tys. akcji imiennych po mk. 50,000 wart. nom. Założyciele: Jan Nowosielski, Franciszek Gługla, Kazimierz Roszak i Ryszard Pfeiffer.

Polski Przemysł Wiklinowy. Siedziba w Warszawie. Kapitał zakładowy mk. 200 miljonów, podzielnoych na 20 tys. akcji po mk. 10 tys. wart. nom. Założyciele: Franciszek ks. Radziwiłł, Jan Kazimierz hr. Krasicki, dr. Ignacy Kosiński, Stanisław Wojciech Tylicki i „Polski Przemysł Wiklinowy“ Sp. z ogr. odp.

Handel surowcami włókienniczemi P. Lichtenberg. Siedziba w Łodzi. Kapitał zakładowy mk. 200 miljonów, podzielonych na 20 tys. akcji po mk. 10 tys. wart. nom. Założyciele: Aleksander Czamański, Bernard Lichtenberg i Zygmunt Wiślicki.

Spółka Akc. Budowy i Eksploatacji Motorów Spalinowych Prof. Ebermana. Siedziba w Warszawie. Kapitał zakładowy mk. 200 miljonów, podzielonych na 20 tys. akcji po mk. 10 tys. wart nom. Założyciele: Warsz. Sp. Akc. Budowy Parowozów, prof. dr. inż. Ludwik Eberman, prof. inż. Zygmunt Sochacki i inż. Kazimierz Toepfer.

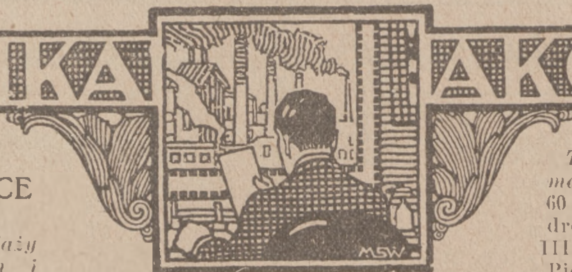

Przemysł Drzewny „Maksymiljan Jakubowicz.“ Siedziba w Łodzi. Kapitał zakładowy mk. 200 miljonów, podzielonych na 20 tysięcy akcji po mk. 10 tys. wart. nom. Założyciele: Maksymiljan, Ignacy i Mikołaj Jakubowiczowie.

Sp. Akc. Handlowo-Przemysłowa w Zambrowie. Siedziba w Zambrowie. Kapitał zakładowy mk. 100 milj. mk., podzielonych na 10 tys. akcji po 10 tys. mk. wart. nominalnej. Założyciele: Stanisław Godlewski, Franciszek Klimaszewski, Juljan Skarzyński, Józef lesław Tarkowski, Rajmund Klimaszowski, Eugenjusz Łuba i Leopold Leśniewski.

„Delta“ Fabryka Instrumentów Optycznych i Precyzyjno-Mechanicznych w Dąbrowie Górnczej.— Kapitał zakładowy mk. 300 miljonów, podzielonych na 30 tys. akcji po mk. 10 tys. wart. nom. Założyciele: Ziemski Bank Kredytowy we Lwowie, Hurtownia Foto-Techniczna Sp. z ogranicz. odpow., dr. Ernest Adam, dr. Maksymiljan Liptay, Roman Zaborski, Zdzisław Rudnicki i Włodzimierz Strzelecki.

Zakł. Przem. „Guma.“ Siedziba w Warszawie. Kapitał zakładowy mk. 200 milj., podzielonych na 20 tys. akcji po 10 tys. mk. wart. nom. Założyciele: inż. Józef Blacher, Aleksander Broniatowski, inż. Władysław Siwecki i Maksymiljan Efraim.

SPÓŁKI POWIĘKSZAJĄCE KAPITAŁ ZAŁADOWY.

T-wo Akc. Wyrobu i Sprzedaży Maszyn i Narzędzi Rolniczych i Handlu Produktami Rolnemi, Tadeusz Kowalski i A. Trylski — o mk. 179,028,000, czyli do mk. 180 miljonów drogą przewalutowania wartości majątku Spółki, wskutek czego dotychczasowe akcje po mk. 540 będą przestemplowane na mk. 100 tysięcy wart. nom.

Częstocickie Towarzystwo Fabryk Cukru — o mk. 600 miljonów czyli do mk. 750 miljonów drogą przelania do kapitału zakładowego mk. 600 miljonów, powstałych z przewalutowania książkowej wartości majątku Spółki. Dawne akcje wart. nom. mk. 1000 będą przestemplowane na akcje wart. nom. 5000 mk. lub będą wydane wzamian za 1 akcję starą 4 akcje nowe po mk. 1000 wart. nom.

T-wo Akc. Fabr. Zapałek „Progress-Wulkan" Józef A. Halpern — o mk. 72 miljony czyli do mk. 360 miljonów drogą wypuszczenia 14,400 akcji III em. po mk. 5000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji III emisji po mk. 5000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji III em. przysługuje właścicielom akcji dawnych w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej mk. 5200.

Fabryka Lin Drucianych Meyerhold i S-ka — o mk. 25 milj. czyli do mk. 50 miljonów drogą wypuszczenia 25 tysięcy akcji II emisji wart. nom. mk. 1000. Pierwszeństwo do nabycia akcji II em. służy właścicielom I em. w stosunku do ilości posiadanych aksji.

Emil Kuźnicki Fabryka Tektury dachowej, produktów chemicznych i asfaltu w Oświęcimiu — o mk. 24 miljony czyli do mk. 48 miljonów drogą wypuszczenia 24 tysięcy akcji III em. po mk. 1000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji III em. służy właścicielom akcji emisji poprzednich w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej mk. 2000 z doliczeniem 5% od 1 stycznia r. b.

Pierwsza Fabryka Lokomotyw w Polsce — o mk. 500 miljonów czyli do mk. miljarda, drogą wypuszczenia 200 tysięcy akcji IV emisji zwykłych oraz 800 tysięcy— V em. z ograniczonem prawem głosu po mk. 500 wart. nom. Repartycji wszystkich akcji IV i V em. dokona Zarząd i określi kurs emisyjny.

„Przemysł Chemiczny w Polsce" — o mk. 200 miljonów czyli do mk. 600 miljonów drogą wypuszczenia 200 tysięcy akcji IV emisji wartości nominalnej mk. 1000 każda. Repartycji akcji IV em. dokona Zarząd i Rada Sp. Akc. Cena emisyjna nie może być niższą niż mk. 2500 za akcję.

T-wo Akc. „Grand-Hotel" w Łodzi — o mk. 1,797,408,000 czyli do mk. 1,800,000,000 drdogą przewalutowania wartości majątku Spółki. Akcje dotychczasowe wart. nom. mk. 1080 będą przestemplowane na na akcje nom. wart. mk. 750 tysięcy, lub będą wydawane wzamian jednej akcji dawnej 15 nowych po mk. 50 tys. wart. nom.

Sp. Akc. Przem. Leśna i Budowlana „Wiszniewo" — o mk. 200 miljonów czyli do mk. 250 miljonów drogą wypuszczenia 200 tysięcy akcji II em. wart. nom. mk. 1000 każda. Pierwszeństwo do nabycia akcji II em. służy właścicielom akcji I em. w stosunku do iliości posiadanych po cenie emisyjnej mk. 1100.

T-wo Akc Fabryki Cukru i Rafinerji „Łyszkowice" — o mk. 144 miljony czyli do mk. 192 miljonów drogą przewalutowania książkowej wartości majątku Spółki, wskutek czego dotychczasowe akcje nom. wart. mk. 12,500 będą przestemplowane na akcje wart. nom. mk. 50,000.

Polskie T-wo Akumulatorowe — o mk. 75 miljonów czyli do mk. 125 miljonów drogą wypuszczenia 75 tysięcy akcji II em. po mk. 1000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia 50 tys. akcji mają właściciele akcji I em. po cenie mk. 1250 z doliczeniem 6% od 1 stycznia r. b. Pozostałe akcje przeznaczone do wolnej subskrypcji.

Sp. Akc. Handlu Towarami Włóknistemi „Tkanina" — o mk. 20 miljonów czyli do mk. 100 miljonów drogą przelania do kapitału zakładowego 20 miljonów mkp. w 40 tys. akcjiach z zysków za rok 1922. Wzamian za 5 kuponów za 1922 r. od akcji I—IV em. otrzymają akcjonarjusze 2 akcje nowej emisji. Wzamian zaś za 5 kuponów za tenże rok od akcji IV i V em. otrzymają 1 akcję. Właściciele wszystkich emisji dopłacają po mk. 500 od akcji.

Tow. Akc. Fabryki Portland-Cementu „Ogrodzieniec" — o mk. 60 miljonów czyli do mk. 75 milj. drogą wypuszczenia 12 tys. akcji III em. po mk. 5000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji III em. służy właścicielom akcji dawnych w stosunku do ilości posiadanych akcji.

Towarzystwo Przem.-Naft. „Lenartowicz, B-cia Rylscy i S-ka" — o 100 miljonów mk. czyli do mk. 300 miljonów drogą wypuszczenia 200 tysięcy akcji IV em. po 500 500 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji IV em. służy właścicielom akcji emisji poprzednich w stosunku jednej akcji nowej na każde dwie dawne po cenie emisyjnej mk. 4000.

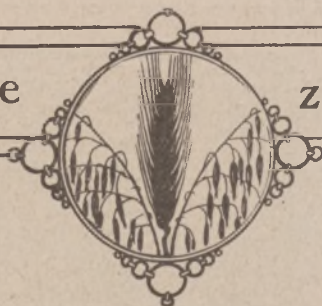
Dom Handlowo-Przemysłowy S. Bieliński i A. Heppen — o mk. 60 miljonów czyli do mk. 120 miljonów drogą wypuszczenia 60 tysięcy akcji III em. po 1000 mk. wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia 30 tysięcy akcji III em. służy właścicielom dawnych emisji w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie mk. 1200; repartycji zaś pozostałych 30,000 akcji dokona Zarząd.

Warszawskie T-wo Fabryk Cukru — o mk. 1,664,000,000 czyli do mk. 1,976,000,000 drogą przewalutowania wartości majątku Spółki, wskutek czego dotychczasowi akcjonarjusze otrzymają bezpłatnie na każde 3 akcje szesnaście nowych akcji po mk. 1000 wart. nom.

Kujawskie Zakłady Roln.-Przemysłowe w Wagańcu — o mk. 60 miljonów czyli do mk. 120 miljonów drogą wypuszczenia 12 nych i 40% na okaziciela) po mk. 5000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji III em. służy właścicielom emisji poprzednich w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej mk. 5400; — o dalsze mk. 80,000,000 czyli do mk. 200,000,000 drogą wypuszczenia 16,000 akcji IV em. (60% imiennych i 40% na okaziciela) po mk. 5000 wart. nom. Pierwszeństwo do nabycia akcji II em. służy właścicielom dawnych akcji w stosunku do ilości posiadanych po cenie emisyjnej mk. 5750.

T-wo Ubezpieczeń „Omnium" — o mk. 24 miljony, czyli do mk. 30 milj. drogą wypuszczenia 48 tys. akcji II em. po mk. 500 wart. nominalnej (80% imiennych i 20% na okaziciela). Pierwszeństwo do nabycia akcji II em. służy właścicielom akcji I em. w stosunku 4 akcje II em. na jedną akcję I em. po cenie emisyjnej mk. 1500.

Sp. Akc. zwołujące zebrania ogólne

Fabryka Lamp, Bronzów i Wyrobów Metalowych Jan Serkowski — zwyczajne na 30 czerwca o g. 6 pp. w lokalu własnym w Warszawie, ul. Nowolipie 76/78.

T-wo Ubezpieczeń „Mazovia“ — nadzwyczajne na 30 czerwca o g. 6 pp. w lokalu T-wa w Warszawie, ul. Natolińska 4.

Sp. Akc. Safat — zwyczajne na 30 czerwca o g. 5 pp. w lokalu Zarządu w Warszawie, Aleja 3 Maja 22/24.

Sp. Akc. Wyrobów Bawełnianych J. K. Poznańskiego w Łodzi — zwyczajne na 28 czerwca o g. 5 pp. w lokalu Spółki w Łodzi.

Fabryka Portland-Cementu „Ogrodzieniec“ — zwyczajne w drugim terminie na 25 czerwca o g. 7 i pół wiecz. w biurze Zarządu, ul. Zielna 48 w Warszawie.

T-wo Akc. „Quebracho“ Blunck, Dubosc, Renner i S-ka — zwyczajne na 28 czerwca o g. 1 pp. w Warszawie, ul. Nowolipie 44 m. 1.

T-wo Starachowickich Zakładów Górniczych — zwyczajne w drugim terminie na 16 czerwca o g. 4 pp. w Warszawie, w lokalu własnym, ul. Warecka 15.

Fabryka Konserw i Czekolady Rucker i Hoflinger — zwyczajne na 30 czerwca o g. 4 pp. w lokalu Polskiego Banku Przem. we Lwowie, ul. 3 Maja 9.

Polski Bank Przemysłowy — zwyczajne na 30 czerwca o g. 10 przed poł. w lokalu własnym we Lwowie, ul. 3 Maja 9.

Dom Handlowy St. Matławski i S-ka — zwyczajne na 30 czerwca o g. 3 pp. w Warszawie w lokalu własnym, ul. Moniuszki 2.

Bank Kredytowy w Warszawie — zwyczajne na 28 czerwca o g. 6 pp. w Warszawie, w lokalu Banku, ul. Mazowiecka 9.

Małopolska S-ka Akc. dla Przemysłu Naftowego we Lwowie — zwyczajne na 23 czerwca o g. 4 pp. we Lwowie, w lokalu biura S-ki, pl. Marjacki 8.

„Kolej Lokalna Przeworsk-Dynów“ — zwyczajne na 30 czerwca o g. 10 ranon w lokalu Krajowego Biura Kolejowego we Lwowie.

T-wo Huty „Puszkin“ — nadzwyczajne na 25 czerwca o g. 11 i pół przed poł. w Warszawie, ul. Mazowiecka 5 w lokalu Związku Hut Żelaznych.

Fabryka Porcelany i Wyrobów Ceramicznych „Ceramos“ — nadzwyczajne na 25 czerwca o g. 4 pp. w Poznaniu, plac Wolności 8 w lokalu Pol. Banku Handl.

Polskie T-wo Żeglugi Morskiej i Rzecznej „Bałtyk“ — zwyczajne na 30 czerwca r. b. o g. 4 pp. w lokalu T-wa, Warszawa, Marszałkowska 132.

T-wo Akc. „Świat“ — zwyczajne w drugim terminie na 19 czerwca r. b. o g. 4 pp. oraz nadzwyczajne o g. 5 pp. w lokalu własnym w Warszawie, ul. Szpitalne 12.

Polskie Zakłady Elektryczne Brown Boveri — zwyczajne na 21 czerwca r. b. o g. 5 pp. w lokalu Banku Zjednoczonych Ziem Polskich w Warszawie, pl. Napoleona 7.

T-wo Akc. Urządzeń Szkolnych i Laboratorjum „Uranja“ — zwyczajne na 23 czerwca o g. 7 wiecz. w lokalu własnym w Warszawie, ulica Sienna 39.

Zakłady Przem.-Budowl. „Dźwignia“ w Sosnowcu — zwyczajne na 24 czerwca o g. 5 pp. w Sosnowcu, ul. Swobodna 3.

Stowarzyszenie Rolnicze Płockie — zwyczajne na 22 czerwca o g. 10 i pół przed poł. w Płocku, ul. Kościuszki 8.

T-wo Ubezpieczeń „Przezorność“ — zwyczajne na 27 czerwca o g. 4 pp. w biurze Tow., plac Małachowskiego 4 w Warszawie.

Sp. Akc. Przem. Leśn. „Las“ — nadzwyczajne na 26 czerwca o g. 6 pp. w lokalu Spółki w Warszawie, plac Żelaznej Bramy 1.

Polska Budowlana Sp. Akc. — zwyczajne na 27 czerwca o g. 6 pp. w lokalu Spółki w Warszawie, ul. Nowy Świat 38.

Hurtownia Drogeryjna w Poznaniu — zwyczajne na 19 czerwca o g. 5 pp. w Hotelu Rzymskim przy ul. Marcinkowskiego w Poznaniu.

Sp. Akc. Przem. Włókienniczego „H. Dietel w Sosnowcu“ — zwyczajne na 25 czerwca o g. 11 przed poł. w biurze Zarządu w Sosnowcu.

Fabryka Wyrobów Tytuniowych „Lechja“ — nadzwyczajne na 21 czerwca o g. 6 pp. w Wilnie, ul. Jakóba Jasińskiego.

Babino-Tomachowska Cukrownia na Wołyniu — zwyczajne na 7 lipca o g. 7 pp. w Warszawie, ul. Piękna 2, w lokalu Sp. Handl.-Przem.-Rolniczej „Omnia“.

Fabryka Maszyn i Kotlarni „Moc“—zwyczajne na 26 czerwca o g. 5 pp. w lokalu Domu Handlowego Z. Rozmanit i S-ka w Warszawie, pl. Napoleona 5.

T-wo Akcyjne Wyrobów Półwełnianych R. Kindler w Pabjanicach — zwyczajne na 25 czerwca o g. 5 pp. w lokalu biura Zarządu w Pabjanicach, ul. Ogrodowa Nr. 40.

Polskie T-wo Asekuracyjne i Reasekuracyjne „Patria“ — zwyczajne na 26 czerwca o g. 3½ pp. w lokalu Warszawskiego T-wa Ubezpieczeń w Warszawie, ul. Jasna 4.

Zakłady Przem.-Budowlane „Fr. Martens i Ad. Daab“ — zwyczajne na 4 lipca o g. 6 pp. w lokalu T-wa w Warszawie przy ul. Wiejskiej 19.

Bank Zachodni — zwyczajne na 23 czerwca o g. 4 pp. w gmachu Banku w Warszawie, u. Fredry 6.

Bank Wzajemnych Ubezpieczeń „Vesta“ w Poznaniu — zwyczajne na 28 czerwca o g. 11 przed poł. w Poznaniu, Aleja Marcinkowskiego 22 w b. Hotelu Rzymskim.

Kaliska Fabryka Chemiczna — zwyczajne na 3 lipca o g. 5 pp. w Warszawie w Resursie Obywatelskiej, Krakowskie Przedm. 64.

Fabryka Maszyn i Narzędzi Rolniczych „Pomoc“ — zwyczajne na 22 czerwca o g. 10 rano w lokalu Banku Ziemi Łowickiej w Łowiczu.

T-wo Akc. Fabr. Maszyn B-cia Geisler, Okolski i Patschke — nadzwyczajne na 23 czerwca o g. 1 pp. w lokalu Zarządu w Warszawie, ul. Leszno 128.

„Teatr Pomorski“ w Grudziądzu — zwyczajne na 25 czerwca o g. 6 w. w Grudziądzu, ul. Groblowa 29/31.

Bank Towarowy—zwyczajne na 26 czerwca o g. 7 wiecz. w lokalu Banku w Warszawie, ul. Moniuszki 2.

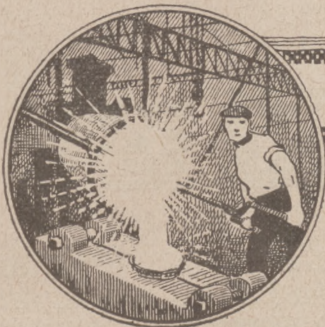
T-wo Wydawnicze „Prasa“ — nadzwyczajne na 26 czerwca o g. 5 pp. w lokalu własnym w Warszawie, ul. Szpitalna 12.

Wschodnio-Europejskie T-wo Ekspedycyjne — zwyczajne w II terminie na 27 czerwca o g. 6 wiec. w lokalu T-wa, Warszawa, Marszałkowska 137.

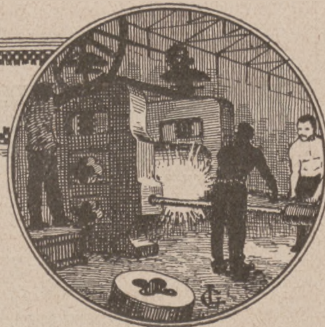
Bank Przemysłowy Warszawski — zwyczajne na 23 czerwca o g. 5 i pół w Warszawie, ul. Wierzbowa 11 w lokalu Banku.

T-wo Handl.-Przem. Józef Zeydler i S-ka — zwyczajne na 27 czerwca o g. 2 pół pp. w lokalu własnym w Lublinie, ul. Szopena 3.

T-wo Ubezp. „Piast“—zwyczajne w drugim terminie na 22 czerwca o g. 5 pp. w lokalu własnym w Warszawie, ul. Marszałkowska Nr. 124.

RÓŻNE.

Sp. Akc. Fabr. Portland-Cementu „Łazy“ wypłaca dywidendę za 1922 r. w wysokości mk. 60 od akcji 500-markowej I em. i mk. 30 od takiejże akcji II em.

Polska Fabryka Odzieży wymienia świadectwa tymczasowe na oryginalne akcje II em.

Sp. Akc. Fabryk Chemicznych „Radocha“ wypłaca a conto dywidendy za 1922 r. mk. 1500 od akcji.

Bank Zjednoczenia Tow. Akc wypłaca dywidendę za 1922 r. w wysokości 40%, t. j. za kupon od akcji I em. mk. 400, za kupon II em. mk. 200, za kupon III em. mk 135.

Bank Centralny Tow. Akc. wypłaca dywidendę za rok 1922 w wysokości 80%.

Centrala Handlowa Młynarzy Polskich wypłaca dywidendę za r. 1922 w wysokości 46%, t j. po mk. 460 od akcji 1000-markowej.

Powszechny Bank Kredytowy we Lwowie otworzył oddział w Warszawie.

Tow. Akcyjne Tomaszowskiej Fabryki Sztucznego Jedwabiu wypłaca dywidendę za 1922 r. w sumie mk. 1875 od akcji.

Fabr. Maszyn „Agrarja“ wypłaca dywidendę za 1922 r. w wysokości 50%.

Tow. Akc. „Plon“ dawn. Wolff Schmul w Janowcu zamienia świadectwa tymczasowe na oryginalne akcje II em.

T-wo Akc. Zgierskiej Manufaktury Bawełnianej przestemplowuje akcje wart. nom. mk. 1000 na akcje nom. wart. 6000 mkp.

Elektrownia Okręgowa w Pruszkowie wypłaca procenty budowy za r. 1922 po 50 mk. od akcji.

Akcje Tow. Akc. Fabryka Konserw Mięsnych w Bydgoszczy zostały dopuszczone do obrotów na giełdzie pieniężnej w Poznaniu.

Tow. Akc. „Wielkopolska Papiernia“ w Bydgoszczy wypłaca dywidendę za r. 1922 w wysokości 150%.

Bank Dyskontowy Warszawski otworzył na sezon letni ekspozyturę w Truskawcu.

Bank Międzynarodowy w Warszawie wypłaca dywidendę za r. 1922 w wysokości 100%.

Sp. Akc. Zakładów Graficznych „Drukarnia Polska“ wypłaca dywidendę za r. 1922 w wysokości 40% t. j. 2000 mk. od jednej akcji 5000-markowej.

Polski Bank Handlowy w Poznaniu wypłaca dywidendę za 1922 r. w wysokości 60% t. j. mk. 600 od akcji 1000-markowej.

Sp. Akc. L. Zieleniewski w Krakowie wypłaca dywidendę w wysokości 50%.

Bank Wschodni w Warszawie otworzył ekspozyturę w Krynicy.

Bank Dyskontowy w Warszawie wypłaca dywidendę za 1922 r. w wysokości 80%, t. j. po mk. 432 od akcji I—VI em. i 324 od akcji VII em.

Akcje Sp. Akc. Eksploatacji Soli Potasowych we Lwowie zostały dopuszczone do obrotów na Giełdzie Pieniężnej w Warszawie.

Sp. Akc. Przem. Mydlarskiego i Perfumeryjnego Fryderyk Puls w Warszawie wypłaca dywidendę za 1922 r. po mk. 1000.

Sp. Akc. dla Handlu Towarami Włóknistemi wypłaca dywidendę za rok 1922 w sposób następujący: wzamian za 5 kuponów od akcji I—IV em. wydane będą bezpłatnie dwie akcje VIII em. oraz gotowizną mk. 150, wzamian zaś za 5 kuponów od akcji IV i V em. wydana będzie bezpłatnie jedna akcja VIII em.

Jaworznickie Komunalne Kopalnie Węgla S. A. w Krakowie wypłacają dywidendę za 1922 r. po mk. 800 od akcji.

Sp. Akc. Budowy Kotłów Parowych i Maszyn „W. Fitzner i K. Gamper“ wypłaca dywidendę za r. 1922 w wysokości 100%, t. j. po mk. 500 od akcji.

Sp. Akc. „W. Bednawski“ wymienia świadectwa tymczasowe na oryginalne akcje IV. em.

Bank Związku Spółek Zarobkowych w Poznaniu utworzył oddział we Lwowie.

Sp. Akc. Zakładów Ceramicznych „Pustelnik“ wypłaca dywidendę za r. 1922 w wysokości 33%.

Sp. Akc. „Zdroje Polskie“ wypłaca dywidendę za r. 1922 po 100 mk. od akcji I i II em. i po 42 mk. od akcji III em.

Bank Przemysłowców Polskich zamienia świadectwa tymczasowe na akcje oryginalne III em.

Zachodnie T-wo dla Handlu i Przemysłu wzamian za kupon dywidendowy za 1922 r. od akcji I—IV em. za dopłatą mk. 500 wydaje jedną akcję VI em.; za takież dwa kupony od akcji V em. za takąż dopłatą wydaje również jedną akcję VI em.

Bank Przemysłowców Polskich wypłaca dywidendę za 1922 r. po mk. 1000 od akcji I i II em.

4% Państwowa Pożyczka Prem. z 1920 r. (Miljonówka).

Ciągnienie z dnia 2 czerwca 1923 r.

Nr. 2,130,738.

Ciągnienie z.dn. 9 czerwca 1923 r.

Nr. 1,214,204.

Wypłata po mk. **1,000,000** natychmiast.

Listy Zastawne Tow. Kred. Ziemskiego.

(Ciągnienie z 24 kwietnia 1923 r.).

4½% (rublowe).

A.—Po rubli 3,000.

Nr. 271 757 794 953 **1**299 323 510 657 806 **2**248 431 543 694 709 724 825 **3**003 151 444 811 **4**600 732 916 920 **5**044 48 155 180 237 257 332 629 **6**134 247 488 585 599 600 792 802 803 **7**083 138 318 341 363 430 472 592 901 935 **8**078 116 388 414 556 769 832 **9**396 520 **10**345 492 741 887 930 **11**086 531 727 799 880 942 **12**137 189 575 603 658 **13**083 500 734 815 971 **14**062 175 188 252 527 538 556 902 **15**051 133 314 588 633 841 887 **16**181 330 576 630 680 712 808 876 **17**362 579 718 **18**007 163 260 494 574 584 692 858 **19**104 351 443 719 **20**000 71 512 599 610 632 890 919 983 **21052** 279 337 367 617 **22**562 **23**891 **24**012 100 577 677 756 866 **25**561 760 979 **26**234 254 416 452 476 527 574 **27**324 334 411 773 970 **28**410 530 854 892 **29**543 730 850 936 **180**257 272 470 942 974 **181**320 405 631 733 790 829 834 **182**148 304 399 431 666 854 862 966 **183**134 643 886 **184**054 99 319 333 456 581 585 941 949 983 **185**080 184 502 548 633 962 **186**251 821 **187**140 277 376 440 499 611 615 680 876 **188**008 068 588 750 829 872 973 **189**030 41 99 114 163 229 332 450 534 597 630 746 847 997 **300**038 88 98 262 891 **301**335 528 775 862 965 **302**207 626 627 810 851 **303**126 132 232 266 452 570 807 **304**026 46 74 243 326 477 606 794 857 923 **305**207 229 361 448 507 727 898 973 982 **306**041 141 199 200 259 581 754 804 855 **307**347 614 638 684 718 769 789 909 **308**054 60 175 197 665 712 885 **309**019 161 218 254 387 407 936 **310**028 154 478 689 747 **311**015 54 130 270 348 414 680 699 722 761 794 **312**017 414 583 584 724 765 821 957 **313**019 55 164 256 496 543 856 **314**108 216 263 312 369 374 377 466 481 697 780 **315**282 368 404 492 547 833 948 **316**170 237 488 536 628 658 **317**329 428 622 942 **318**034 67 302 589 606 751 845 942 990 **319**209 272 371 421 464 472 604 807 836 **320**083 214 410 451 562 624 650 658 **321**027 85 295 781 828 856 **322**183 504 642 715 **323**079 85 97 103 559 719 755 785 **324**060 129 357 671 701 776 922 934 **325**201 284 303 478 986 **326**210 300 433 481 500 600 666 697 **327**260 267 296 300 402 714 830 898 924 **328**090 244 475 652 720 854 865 866 941 **329**186 279 314 399 522 685 697 763 773 874 **330**107 236 644 893 894 976 **331**117 121 187 193 650 772 947 **332**375 538 561 614 788 826 **333**004 355 420 642 840 971 **334**715 776 907 **335**130 261 396 448 457 **336**010 196 203 224 259 312 353 392 599 889 **337**039 69 482 518 570 579 644 **338**157 405 406 455 499 502 551 583 792 794 828 869 **339**050 168 172 445 500 550 554 614 720 788 **340**085 95 443 458 541 **341**296 470 960 **342**071 135 872 **343**447 828 **344**406 461 585 **345**053 100 117 278 654 795 346070 73 78 405 937 985 **347**275 256 592 817 **348**178 559 **349**014 96 107.

B.—Po rb. 1,000.

Nr. **30**331 774 **31**001 2 472 480 731 870 **32**191 212 228 273 728 993 **33**153 189 428 439 444 500 615 655 746 **34**003 31 296 336 658 672 959 973 **35**097 171 326 467 557 764 **36**042 46 137 350 446 649 679 700 774 817 832 845 944 **37**093 132 187 192 194 279 321 533 622 628 947 **38**104 120 181 182 248 293 535 640 983 995 999 **39**038 153 205 323 394 405 448 563 796 925 **40**045 55 174 194 326 829 **41**187 541 642 719 721 728 824 **42**369 540 545 547 659 772 851 **43**457 525 584 601 759 870 **44**019 105 468 513 823 **45**053 113 204 244 331 388 401 606 877 979 **46**146 247 275 338 366 384 398 **47**526 961 **48**108 428 495 553 567 587 648 696 705 742 980 **49**330 544 591 642 753 **50**016 68 113 358 390 480 486 578 695 726 798 881 918 **51**123 159 263 292 293 407 472 679 693 712 783 791 931 942 968 **52**297 311 452 600 659 **53**007 85 298 636 724 804 905 965 968 977 **54**106 440 558 751 **55**575 757 **56**068 142 330 412 797 **57**107 161 173 201 399 593 655 960 981 **58**230 266 403 485 656 860 **59**204 293 **60**130 321 355 512 526 936 **61**085 247 347 424 526 876 943 **62**458 552 602 605 918 949 993 **63**056 119 127 232 290 411 491 687 699 878 **64**008 168 174 232 711 792 916 944 948 **65**020 96 313 455 549 **66**018 191 293 346 575 746 907 **67**716 743 969 **68**085 141 258 347 380 419 **69**062 148 162 172 181 385 943 **350**008 308 484 518 767 779 805 920 **351**004 668 690

858 **352**162 248 471 823 867 940 **353**053 124 431 629 857 **354**087 183 204 232 278 369 371 394 454 793 820 **355**712 836 854 **356**056 134 284 409 709 769 886 **357**060 236 382 483 520 713 **358**159 180 194 336 380 911 **359**403 991 **360**226 239 314 407 409 430 433 496 531 772 799 **361**005 23 27 253 345 350 388 426 **362**132 162 668 **363**016 41 43 48 110 284 384 482 722 905 918 963 **364**085 549 668 727 766 974 **365**043 179 287 308 349 477 569 770 838 976 980 **366**090 92 153 164 209 282 318 376 614 696 797 902 940 943 987 **367**149 151 349 390 575 838 **368**122 464 645 **369**019 136 200 414 812 825 **370**241 275 317 438 530 **371**089 165 322 420 682 751 865 904 **372**289 303 345 459 489 493 552 617 619 935 943 970 984 **373**008 21 221 445 648 735 **374**389 397 398 529 546 619 724 759 849 **375**090 151 268 405 519 533 629 958 **376**124 138 604 683 **377**039 190 216 266 438 604 660 665 730 850 911 994 **378**104 114 166 406 532 577 674 **379**045 86 118 194 518 **380**047 116 198 289 339 551 557 827 948 **381**115 146 196 252 308 313 347 583 **382**150 497 **383**153 163 438 774 **384**648 708 709 737.

C.—Po rubli 500.

Nr. **70**205 417 473 698 715 729 742 745 832 **71**370 396 646 946 **72**665 860 **73**116 153 163 411 586 789 **74**029 120 199 320 350 357 410 445 594 670 803 883 **75**546 552 587 803 **76**270 349 375 420 428 687 805 **77**293 409 418 490 732 828 958 **78**421 599 762 807 955 972 995 **79**049 65 292 398 732 810 999 **80**590 **81**102 363 386 402 450 751 774 **82**328 360 486 598 900 **83**028 89 101 604 622 666 998 **84**320 381 401 454 457 890 893 914 925 **85**372 455 520 560 **86**178 281 402 855 **87**396 517 743 848 870 932 **88**054 203 451 452 873 **89**110 198 234 319 599 647 733 813 **90**388 755 **92**671 **93**218 354 **94**495 578 595 784 **95**125 210 505 743 841 **96**034 119 **97**156 230 605 703 762 830 867 977 **98**825 **99**268 627 640 735 776 893 **200**092 337 524 763 826 835 846 894 913 919 971 **201**163 345 353 580 **292**079 209 536 540 661 778 **203**084 156 186 243 267 282 288 587 695 742 801 964 **204**121 284 516 573 929 **205**028 162 171 335 473 664 824 **206**113 445 458 477 711 906 947 **207**098 196 231 456 843 999 **208**216 339 609 771 809 883 945 **209**017 59 210 248 357 364 497 597 735 **210**167 440 722 778 780 **211**001 28 134 268 548 588 626 730 796 799 867 956 **212**022 259 263 284 481 492 898 **213**038 56 102 289 296 351 434 467 633 838 909 **214**086 150 313 434 576 678 798 906 **215**018 337 476 507 513 542 624 715 725 804 **216**162 171 211 459 543 700 729 809 **217**129 163 244 253 282 300 461 951 **218**886 892 913 **219**051 361 446 453 564 624 671 776 795 924 **220**049 93 95 178 306 616 619 637 675 853 **221**031 42 136 175 372 516 687 798 **222**134 148 385 391 433 544 830 950 **223**231 319 323 409 506 532 810 896 **224**186 340 483 523 683 759 853 860 **225**012 49 428 433 466 779 **226**017 107 214 481 713 **227**791.

D.—Po rubli 250.

Nr. **100**007 83 292 320 512 577 **101**105 299 **102**038 175 219 246 256 398 588 601 703 978 **103**050 53 227 234 779 870 **104**062 543 644 958 **105**079 87 120 374 566 775 842 945 **106**040 117 147 222 291 387 417 787 **107**269 405 541 761 803 829 834 958 990 **108**089 227 424 655 702 763 774 891 **109**252 445 531 539 555 584 619 701 954 **110**311 318 436 442 667 736 863 981 **111**091 110 116 208 693 753 817 862 **112**130 297 362 366 758 **113**306 333 813 851 **114**442 605 628 873 905 **115**015 83 290 330 350 908 981 **116**039 263 321 570 815 826 828 933 **117**464 589 674 791 826 834 894 967 **118**759 772 **119**000 190 391 624 647 **120**055 67 259 632 783 **121**004 9 37 145 167 176 251 542 549 **122**169 182 520 578 **123**274 282 350 644 817 878 **124**201 647 **125**880 **126**307 365 386 **127**992 **128**116 528 **129**222 338 730 732 766 872 953 **190**024 279 554 599 974 **191**035 64 568 979 **192**106 200 332 344 409 736 **193**061 295 520 616 640 **194**201 212 354 **195**238 395 409 416 608 686 710 734 **196**035 121 122 291 385 414 555 560 730 752 786 844 863 869 871 943 **197**097 383 421 424 468 550 722 733 789 845 868 **198**017 141 402 475 729 955 997 **199**017 36 47 342 552 625 635 727 806 838 **400**188 426 756 894 965 **401**382 436 799 830 880 **402**154 180 383 464 535 609 664 713 843 876 896 **403**032 560 606 700 721 836 929 978 **404**088 117 142 335 673 674 742 774 905 914 **405**053 68 238 634 **406**300 333 343 355 499 572 798 815 **407**138 154 639 815 **408**213 231 366 816 **469**064 193 287 339 608 764 981 **410**381 440 511 904 971 988 **411**178 228 409 449 601 992 **412**041 158 283 346 558 862 **413**148 274 290 325 354.

E.—Po rubli 100.

Nr. **130**288 414 475 628 805 820 878 **131**005 19 216 366 377 460 696 778 789 **132**072 106 107 182 250 309 379 461 518 660 771 794 955 **133**022 403 474 747 930 **134**170 185 251 818 978 **135**007 539 657 **136**046 137 308 879 **137**098 266 301 499 718 752 805 838 914 965 992 **138**091 112 250 284 322 357 385 564 571 586 713 807 889 **139**112 217 247 359 363 538 753 831 **140**008 149 227 462 823 872 **141**186 735 814 **142**535 607 719 981 988 **143**342 616 764 947 **144**052 96 122 236 432 624 828 **145**016 29 47 216 249 381 563 624 689 **146**021 380 543 654 666 688 906 **147**101 123 215 298 353 572 660 749 887 **148**444 636 705 750 **149**010 177 392 739 **150**201 328 331 382 627 783 954 **151**626 838 857 972 **152**398 457 480 562 631 883 **153**102 147 286 298 362 600 887 946 972 **154**036 176 235 322 527 929 **155**037

67 566 604 697 916 918 983 992 **156**031 189 313 344 353 561 **157**004 8 120 148 240 273 369 380 381 454 504 529 589 **158**131 316 959 **159**187 226 300 796 864 **160**018 250 708 **161**011 55 143 199 500 857 949 998 **162**012 202 694 952 **163**014 17 **164**134 205 457 610 966 **165**192 199 287 332 439 549 763 836 **166**547 884 935 **167**145 182 404 862 873 **168**178 251 290 292 403 613 **169**221 442 535 634 676 970 **170**140 237 301 810 850 **171**245 327 448 457 638 878 **172**161 210 317 706 754 920 **173**101 202 918 950 **174**030 149 387 690 951 **175**284 619 725 754 809 **176**157 798 803 871 970 **177**012 349 388 719 728 916 941 **178**097 108 262 340 380 492 519 598 797 800 941 963 **179**226 337 342 377 414 554 586 879 **250**043 172 202 338 396 405 463 489 490 555 574 611 937 **251**071 88 226 387 462 535 726 942 971 **252**175 209 365 400 726 784 807 **253**243 331 340 547 596 676 **254**665 790 820 **255**261 279 770 803 941 969 **256**346 451 499 852 992 **257**179 368 **258**256 268 404 405 747 831 **259**018 55 553 620 700 715 856 931 **260**568 653 697 729 891 931 998 **261**186 223 560 677 707 773 880 **262**052 92 272 284 303 333 **263**001 119 267 545 753 873 **264**563 574 750 **265**057 113 677 **266**087 104 124 230 257 426 600 603 610 643 669 675 **267**016 330 664 762 773 833 839 840 **268**129 166 269 424 450 453 469 644 852 885 918 **269**145 226 240 382 546 574 660 757 760 989 993 **270**065 105 121 161 366 540 554 730 773 794 824 934 990 **271**005 6 19 23 69 299 348 364 541 547 598 649 703 740 769 902 947 **272**079 137 142 173 237 254 270 315 381 424 459 482 551 735 821 998 **273**147 182 253 552 562 614 632 636 743 903 **274**095 101 219 228 272 298 367 376 443 447 631 **275**085 722 **276**295 296 353 490 517 577 715 730 947 **277**106 117 129 271 287 513 540 554 902 **278**041 61 70 76 174 265 278 288 323 382 396 407 410 451 493 597 923 **279**281 325 549 757 **280**125 150 226 292 312 502 637 669 688 699 711 782 793 795 811 825 862 879 888 928 930 949 **281**036 301 582 784 **282**213 278 344 346 352 357 417 447 742 750 873 961 **283**252 448 522 752 792 **284**058 206 304 348 373 489 587 657 661 940 **285**014 176 211 327 443 644 742 762 914 968 **286**041 111 142 307 325 450 557 **287**131 316 341 351 456 558 675 729 824 863 958 **288**207 226 **289**213 232 298 343 344 345.

4½% (markowe).

C.—Po mk. 100,000.

Nr. **300**357 547 **302**170 685 **303**528 635 **304**536 **305**741 **306**103 176 310 **307**224 250 669 **308**310 721 **309**308 827 **310**145 232 847 903 905 **311**326 901 **312**191 **313**516 871 **314**137 183 285 570.

D.—Po mk. 50,000.

Nr. 907 **1**211 **2**226 299 560 855 **3**026 390 735 775 **4**017 972 **5**608 889 947 **6**219 469 659 716 **7**529 8261 **9**264 500 678 870 **10**435 785 **11**328 **12**293 572 990 **13**312 566 **14**045 272 311 501 576 808 815 **15**174 609.

E.—Po mk. 20,000.

Nr. **51**389 626 **53**763 797 **54**175 302 306 387 561.

F.—Po mk. 10,000.

Nr. **101**322 **102**761 935 **103**105.

G.—Po mk. 5000.

Nr. **150**127 **151**689.

H.—Po mk. 1000.

Nr. **200**158 755 **201**451.

I.—Po mk. 500.

Nr. **250**443 **251**255 359 **252**067. (*D. n.*)

BILANS
POCZTOWEJ KASY OSZCZĘDNOSCI w WARSZAWIE
po dzień 31-go grudnia 1922 r.

1.	Pozostałość w Kasie	821,197,244.78	1.	Fundusz zapasowy	73,565,665.20
2.	Polska Krajowa Kasa Poż. w/m.	2,569,080,075.11	2.	„ emerytalny	7,755,244.—
3.	Polska Krajowa Kasa Pożyczk.	699,529,397,35	3,	„ amortyzacyjny	41,610,720.35
4.	oddz. Katowice	21,193,081,424.14	4.	Wkłady czekowe	55,338,637,544.24
5.	Urzędy Pocztowe	20,312,318,497.16	5	„ oszczędnościowe	5,296,273,325.38
6.	Papiery Wartościowe Własne	23,144,584,471.88	6.	Przekazy wysłane do wypłaty	8,917,625,813.06
7.	Lokaty gwarancyjne	4,396,012,703.86	7.	Sumy przechodnie	3,501,732,684.64
8.	Nieruchomości	116,016,289.47	8.	Czysty zysk	676,769,229.10
9.	Zaliczki	367,844,586.07			
10.	Różni	234,305,536.15			
		73,853,970,225.97			73,853,970,225.97

RACHUNEK STRAT i ZYSKOW

Wydatki budżetowe pg. specyf.	1,926,896,138.69	Dochody budżetowe (wg. specyfik)	2,603,665,367.79
Czysty zysk	676,769,229.10		
	2,603,665,367.79		2,603,665,367.79

Prezes Pocztowej Kasy Oszczędn.
(—) *H. Linde.*

Komisja Rewizyjna:
A. Goerne Dubieński Lipiński
Łagiewski Schneider

Naczelnik
Centralnej Izby Obrachunków
(—) *Janowski.*

Terminy subskrybcji spółek akcyjnych

Nazwa spółki akcyjnej, ogłaszającej subskrybcję na nową emisję	Termin ostateczny subskrybcji	Instytucje przyjmujące subskrybcję
Warszawska Warrantowa S-ka Akc.	3 lipca	Zarząd Spółki. Warszawa Moniuszki 3.
Bankowe Domy Składowe „Industria"	10 lipca	Kasa Spółki. Warszawa ul. Wronia 69.
T wo Akc. „Polski Glob"	28 czerwca	Biuro Zarządu Kraków ul. Andrzeja Potockiego 3 ci oddział we Lwowie Kołłątaja 8.
T-wo Przemysłowo-Naft. Lenartowicz, B-cia Rylscy i S-ka.	1 lipca	Biuro T-wa. Warszawa ul. Czackiego 14 m. 2.
Zakłady Chemiczne „Grodzisk".	26 czerwca	Biuro S-ki Warszawa. Al. Jerozolimska 32,
Modrzejowskie Zakłady Górniczo-Hutnicze.	25 czerwca	Biuro Zakładów w Warszawie ul. Żórawia № 22. Centrale Banków: Banku Handlowego, Banku Zachodniego, Banku Krajowego i Banku Przemysłowców Polskich.
Sp. Akc. „Nasza Księgarnia" Związku Nauczycielstwa Szkół Powszechn.	11 lipca	Biuro Związku. Warszawa ul. Widok 22.
Elektrownia Okręgowa na Sanie.	8 lipca	Bank dla Elektryfikacji Polski. Warszawa Senatorska 18.
Warszawska S-ka Akcyjna Budowy Parowozów.	7 lipca	Polski Bank Przemysłowy, Ziemski Bank Kredytowy, Bank Dyskontowy Warszawski oraz wszystkie ich oddziały i filje.
Fabr.Portland-Cementu„Ogrodzeniec"	7 lipca	W biurze Zarządu Spółki Akcyjnej.
Sp. Akc. Hurtownia Aptek. Polskich.	10 lipca	Kasa Spółki Warszawa Długa 16.
„Polski Lloyd" S. A.	5 lipca	Kasa Zarządu Warszawa Al. Jerozolimskie № 36.
T-wo Akc, Herszfeld & Victorius	22 czerwca	Bank Związku Spółek Zarobkowych w Poznaniu, Polski Bank Handlowy w Poznaniu i wszystkie oddziały i filje tychże banków.
T-wo dla Handlu Aptecznemi i Perfumeryjnemi Towarami I. B. Segall w Wilnie.	11 lipca	Kasa T-wa w Wilnie ul. Trocka № 7.
T-wo Cukrowni i Rafinerji „Gosławice'.	12 lipca	Biuro Zarządu w Warszawie ul. Zgoda 15. Biuró Dyrekcji w Cukrowni. OddziałBankuZwiązków Ziemian w Koninie.
Warszawskie T-wo Handlu Herbatą A. Długokęcki, W. Wrześniewski.	14 lipca	Biuro Zarządu T-wa Warszawa ul. Bracka 23.
„Olkusz". Fabryka Naczyń Emaljowan.	10 lipca	Ziemski Bank Kredytowy we Lwowie i wszystkie jego oddziały.
Pomorska S-ka Akc. „Tkanina".	30 czerwca	Wydział Udziałów Konsorcjalnych Banku Związk. Spółek w Poznaniu ul. Rzeczypospolitej 1 i wszystkie jego oddziały zamiejscowe.
Poznańska S-ka Drzewna.	30 czerwca	Bank Związku Spółek Zarobk. w Poznaniu ul. Rzeczypospolitej 1 i wszystkie jego oddziały zamiejscowe.
Hurtownia Zegarmistrzowska w Poznaniu.	25 czerwca	Polski Bank Handlowy w Poznaniu. Plac Wolności 8/9.
Zakłady Ceramiczne „Rumaki".	10 lipca	Kasa S-ki Włocławek ul. Łęgska 32.

Nazwa pap. proc.	Nominalna wartość	Wartość kuponu bieżącego od papierów procentowych w fenigach i setnych częściach — CZERWIEC														
		16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
Papiery państwowe.																
5% Poż. Długoterminowa	M. 100	104.17	105.56	106.94	108.33	109.72	111.11	112.50	113.89	115.28	116.67	118.06	119.44	120.83	122.22	123.61
" " Krótkoterminowa	" 100	229.17	230.56	231.94	233.33	234.72	236 11	237.50	238.89	240.28	241.67	243.06	244.44	245.83	247.22	248.61
4% " Premjowa (Miljonówka) . . .	" 1000	2833.33	2844.44	2855.55	28 6666	2877.77	2888.89	2900.—	2911.11	2922.22	2933.33	2944.44	2955.55	2966.66	2977.77	2988.89
Obligacje.																
% Poż. m. s. Warsz. z1915/6	R. 100	270.—	273.60	277.20	280.80	284.40	288.—	291.60	295.20	298.80	302.40	306.—	309.60	313.20	316.80	320.40
5½% " " " "	" 100	247.50	250.80	254.10	257.40	260.70	264.—	267.30	270.60	273.90	277.20	280.50	283.80	287.10	290.40	293.70
6% " " " " z 1917 r.	M. 100	275.—	276.66	278.33	280.—	281.66	283 33	285.—	286.66	288.33	290.—	291.66	293.33	295.—	296.66	298.33
4½% Poż. m. st. Warszawy (kanaliz.) 5% Warsz. Poż. Przezorn. z 1920 r. .	R. 100	150.66	153.09	155.52	157.95	160.38	162.81	165.24	167.67	170.10	172.53	174.96	177.39	179.82	182.25	184.68
5% B-ku Ziemiańskiego	M. 100	93.75	95.—	96.25	97.50	98.75	100.—	101.25	102.50	103.75	105.—	106.25	107.50	108.75	110.—	111.25
Listy zastawne.																
4 1/5% Ziemskie	R. 100	422.82	425.25	427.68	430.11	432.54	434.97	—	2.43	4.86	7.29	9.72	12.15	14.58	17.01	19.44
" "	M. 100	195.75	196.87	198.—	199.12	200.25	201.37	—	1.12	2.25	3.37	4.50	5.62	6.75	7,87	9.—
4% &	R. 100	375.84	378.—	380.16	382.32	384.48	386.64	—	2.16	4.32	6.48	8.64	10.80	12.96	15.12	17.28
5% m. Warszawy, Płocka i Siedlec . .	" 100	202.50	205.20	207.90	210.60	213.30	216.—	218.70	221.40	224.10	226 80	229.50	232.20	234.90	237.60	240.30
4½% m. Warszawy	" 100	182.25	184.68	187.11	189.54	191.97	194.40	196.83	199.26	201.69	204.12	206.55	208.98	211.41	213.84	216.27
5% m. Łodzi	" 100	121.50	124.20	126.90	129.60	132.30	135.—	137.70	140.40	143.10	145.80	148.50	151.20	153.90	156.60	159.30
4½% "	" 100	109.35	111.7	114.21	116.64	119.07	121.50	123.93	126.36	128.79	131.22	133 65	136.08	138 51	140.94	143.37
5% m. Częstochowy	" 100	326.70	329.40	332.10	334.80	337.50	340.20	342.90	345.60	348.30	351.—	353.70	356.40	359.10	361 80	364.50
" " Kalisza	" 100	283.50	286 20	288 90	291.60	294.30	297.—	299.70	302.40	305.10	307.80	310.50	313.20	315.90	318.60	321.30
" " Kielc i Suwałk	" 100	410.40	413.10	415.80	418.50	421 20	423.90	426.60	429.30	432.—	434.70	437.40	440.10	442.80	445.50	448.20
" " Lublina i Radomia	" 100	445.50	448.20	450.90	450.90	456.30	459.—	461.70	464.40	467.10	469.80	472.50	475.20	477.90	480.60	483.30
" " "	M. 100	206.25	207.50	208.75	210.—	211.25	212.50	213.75	215.—	216.25	217.50	218.75	220.—	221.25	222.50	223.75
" " Łomży	R. 100	407.70	410.40	413.10	415.80	418.50	421.20	423.90	426.60	429.30	432.—	434.70	437.40	440.10	442.80	445.50
" " Piotrkowa	" 100	367.20	369.90	372.60	375.30	378.—	380 70	383.40	386.10	388.80	391.50	394.20	396.90	399.60	402.30	405.—
6% B-ku Kr. Hipotecznego	M. 100	247.50	249.—	250.50	252.—	253.50	255.—	256.50	258.—	259.50	261.—	262.50	264.—	265.50	267.—	268.50

Giełdy zamiejscowe.

(Objaśnienie: *s* sprzedaż, *k* kupno, *t* transakcje, *n* nieurzędowa.

Liczby podane w tysiącach marek.

POZNAŃ, 11 czerwca 1923 r.

Akcje:

Bank Związku Sp. Zar. 140—145—142,5 *t*
„ Polski Handl. 85—87 *t*
„ Młynarzy —
„ Kil. Potocki S-ka 70 *t*
„ Poznański Ziemian 25—27 *t*
„ Przemysłowców 85—90 *t*
R. Barcikowski —
H. Cegielski 55—50—51 *t*
Centrala Skór 80—70—75 *t*
C. Hartwig 38 *t*
Hurtownia Drogeryjna —
Lubań 2200—2300 *t*
Dr. Roman May 750—700 *t*
Pozn. Sp. Drzewn. 300—315—310 *t*
Wytwórnia Chemiczna 44—45—44 *t*
Wagon Ostrowo 95—100 *t*
Sarmatia —
Hartwig Kantorowicz —
Papiernia Bydgoszcz —

KRAKÓW, 11 czerwca 1923 r.

Akcje:

Bank Polski Przem. 15—17 *t*
„ Hipoteczny 20 *s*
„ Małopolski 14 *t*
„ Komercjalny 8,2 *t*
Powsz. Bank Kredyt. 20 *s*
Ziemski Bank Kredyt. 13 *t*
Poł. Tow. Handl. (P.T.H.) 15-16,5 *t*
Impex 1,15—1,3 *t*
Polski Glob 2,8 *t*
Żegluga Polska 4,5 *t*
Pharma 56—60 *t*
L. Zieleniewski 362—370 *t*
Warsz. Sp. Akc. Bud. Parowozów 120—131—125 *t*
Elektrownia Siersza 24—27 *t*
Trzebinia 53—56 *t*
Pocisk 40 *t*
Automotor 17 *s*
Oikos 100 *s*
Fabr. Cem. „Górka" 360—365 *t*
Sierszańskie Zakł. Górn. 248—260 *t*
Tepege 108—115 *t*
Strug 21—23 *t*
Krakus 52 *t*
Fabr. Porc. Ćmielów 60—63 *t*
Cukr. w Chodorowie 152,5—160 *t*

LWÓW, 11 czerwca 1923 r.

Bank Hip. Akc. 20—21,5—20,5 *t*
„ Powsz. Kred. —
„ Przem. Pol 18,5—18—17 *t*
„ Ziem. Kred. 16—14,5—18—15 *t*
Browary Lwowskie 225—250 *t*
Tow. Chodorów 165—157,5 *t*
Tow. Karpalit 46—45—47—46 *t*
Fabr. Porc. Ćmielów 58—55—56 *t*
Galfota 18,5—19 *t*
Oikos 124—119—120 *t*
Warsz. Sp. Akc. Bud. Parowozów 127—125—126—127 *t*
Pezet 19—18,5—19,5 *t*
Polska Nafta 27—24—25 *t*
Rakszawa 118—115—118 *t*
Siersza (elektr.) 25—24—25 *t*
Siersza (zakł. górn.) 255—245 *t*
L. Zieleniewski 375—373 *t*

WILNO, 11 czerwca 1923 r.

Rubel łotewski —
Złoty rubel 41,5 *t*
Złota marka
Złota marka
„ frank
„ dolar
Złota korona skandynawska
Złoty funt szterling.
Złota marka niemiecka
Srebrny rubel
„ dolar
Bilon rosyjski
Listy Zastawne Wil. B. 275—270 *t*
Akcje Wil. Banku Ziemsk.
„ Pryw. Banku Handl. 41 *t*
„ Pol. Banku Parcelacyjn.

Ostatnie kursy dewiz na giełdach zagranicznych.

Paryż: Londyn $71\frac{3}{4}$, Nowy York $15.56\frac{1}{2}$, Szwajcarja 280, Amsterdam 609.35, Berlin 0.020, Warszawa 0.251.

Londyn: Paryż $71\frac{1}{2}$, Nowy York 461.37, Szwajcarja $25.65\frac{1}{2}$, Amsterdam $11.48\frac{3}{4}$, Berlin 375.000 Warszawa 330.000.

Nowy York: Paryż $6.65\frac{1}{4}$, Londyn (telegr.) 4.61, Szwajcarja 17.96 Amsterdam 39.20, Berlin $0.0012\frac{1}{2}$, Warszawa 0.0044.

Zurich: Paryż 35.85, Londyn $25.07\frac{1}{2}$, Nowy York $5.57\frac{1}{4}$, Amsterdam $218\frac{1}{4}$, Berlin 0.0068, Warszawa 0.0090.

Amsterdam: Paryż 16.40, Londyn 11.77, Nowy York $255\frac{1}{4}$, Szwajcarja 45,85, Berlin $0.030\frac{1}{2}$, Warszawa $0.0041\frac{3}{8}$.

Berlin: Paryż 5444.00, Londyn 385363.00, Nowy-York44461.00 Szwajcarja 15198, Amsterdam 32718.00, Warszawa 115.

Giełda Warszawska

III. Waluty i Dewizy Kursy z 12 czerwca 1923 r.	Sprzedaż	Kupno	Dokonane tranzakcje
Dolary St.-Zjednoczonych	74370	73630	74500—74000
„ kanadyjskie . . .	—	—	
Franki francuskie . . .	4800	4750	4800—4775 Paryż
„ belgijskie . . .	4170	4130	4200—4150 Belgja
„ szwajcarskie . .	13265	13135	13400—13200 Szwajcarja
Funty sterl.	342700	339300	344000—341000 Londyn
Marki niemieckie . . .	—	—	0.89—0.87
Korony austrjackie . .	101.—	0.97	103.50—0.99 Wiedeń
„ czesko-słowackie	—	—	2230—2180
„ szwedzkie . . .	—	—	
„ duńskie	—	—	
„ norweskie . . .	—	—	
„ węgierskie . . .	—	—	
Lei rumuńskie	—	—	
Liry włoskie	3500	3465	Włochy
Marki fińskie	—	—	
Floreny holenderskie . .	—	—	
Dinary jugosłowiańskie .	—	—	

RUCH KURSÓW GIEŁDY PIENIĘŻNEJ W WARSZAWIE

za czas od 1 czerwca do 12 czerwca 1923 r. włącznie.

Kursy przeciętne: tranzakcyjne lub między kursami „sprzedaż" i „kupno".

Objaśnienie: nieurzędowe — n.

I. Papiery procentowe. Wartość nominalna (rb. 100=mk. 216)	Kupon płatny	1/5	12/6	najniższy	najwyższy
Papiery państwowe					
4% Poż. Pr. (Miljonówka)	1/10	—	1725	1700	1725
8% Pożyczka Złota z 1922r.	1/1-1/10	78000	85000	85000	85000
Obligacje.					
6% Poż.m.Warsz.z 1915/16	1/1-1/10	—	—	—	—
5½% Poż. m. st. Warszawy	&	—	—	—	—
6% Poż. m. st. Warszawy z 1917 r. (Mk. 100)	1/1-1/7	—	—	—	—
5% Warsz. Poż. Przezor. 1920 r. (Mk. 100)	1/4-1/10	—	—	—	—
4½% Poż. m.Warsz.(kan.)	11/1-11/7	—	—	—	—
5% Banku Ziemiańskiego	1/1-1/10	—	—	—	—
6% Polsk.B-ku Komunaln	1/5-1/11	—	—	—	—
7% Starachowickich Z.G		—	—	—	—
Listy Zastawne.					
4½% Ziemskie*)	22/7-22/12	—	—	—	—
4½% „ (Mk. 100),	&	—	—	—	—
4% „	&	—	—	—	—
5% m. st. Warszawy*)	1/4-1/10	-	330	330	350
4½% „ „	&	—	—	—	—
6% B-ku Kred. Hipotecz.	2/1-1/7	—	—	—	—
5% m. Łodzi serji VII	1/5-1/11	—	—	—	—
4½% „ „ VI	&	—	—	—	—
5% m. Częstochowy	15/2-15/8	—	—	—	—
5% „ Kalisza	1/3-1/9	—	—	—	—
5% „ Kielc	14/1-14/7	—	—	—	—
5% „ Lublina	1/1-1/7	—	—	—	—
5% „ „ (Mk. 100)	&	—	—	-	—
5% „ Łomży	15/1-15/7	—	—	—	—
5% „ Piotrkowa	30/1-30/7	—	—	—	—
5% „ Płocka	1/4-1/10	—	—	—	—
5% „ Radomia	1/1-1/7	—	—	—	—
5% „ Siedlec	1/4-1/10	—	—	—	—
5% „ Suwałk	14/1-14/7	—	—	—	—
4½% B-ku Ziemsk. Wileń.	14/1-11/7	—	—	—	—

II. AKCJE. (Liczby podane w tys.mk.)	31/12 1922 r.	1/5	12/6	najniższy	najwyższy
Banku Dysk. Warszawsk.	20583	295.	282,5	222.5	295.
„ Handl. w Warsz.	31625	342,5	302,5	290.	350.
„ dla Han. i Przem,	16000	82,3	81,5	78.	90.
„ Zachodniego	29333	367,5	355.	350	385.
„ Kredyt. w Warsz.	14250	77,5		50.	80.
„ Tow. Spółdz.	20500	—	-	95.	130
„ Zjedn. Ziem. Pol.	7900	—	60,8	60.	62 5
„ Przem Warsz.	3400	59.	—	45.	60.
„ Kup. Łódzk.	1800	30.	—	30.	30.
„ Handl. w Łodzi.	11000	—	—	—	—
„ Zw. Sp.Zar. w Poz.	9800	139.	129,2	125.	145
„ Małopolskiego	2500	—	—	—	—
„ Hipot. Akc. we Lw.	1850	—	—	—	—
„ Pols.Przem.we Lw.	2783	15,12	16,5	11,5	18
„ Ziemsk. Kr. we Lw.	2700	—	16.	14,5	20,5
„ Polski Han. w Poz.	—	—	—	—	—
„ Związków Ziemian	—	38.5	24,2	22,5	40.
Cukr. „Czersk"	475000	367,5	320	340.	430
„ „Częstocice".	490000	—	348,3	520.	700
„ „Józefów"	90000	—	—	—	—
„ „Konstancja".	87500	—	—	—	—
„ „Łyszkowice"	287500	—	—	—	—
„ „Michałów"	90000	198,3	75.	70.	75.
„ „Ostrowite"	287500	—	—	—	—
S. A. „Chodorów"	—	146,3	153,3	117,5	175.
Warsz. Fabr. Cukru	472500	766,6	915.	700.	960.
Zawiercie	1450000	8000.	—	7800.	8000.
Zakł. Żyrardowskich	1246670	5762,5	5666,7	4800.	6100.
Kijew. Sch. i S-ka.	51500	115.5	1175	100.	130.
Fryderyk Puls	19000	222,5	209.2	190.	225.
Dr. Roman May. Poz.	90000	—	—	—	—
Lilpop, Rau & Loew	85000	57,16	58,3	39 5	75.
K. Rudzki & S-ka	32875	82.	83,1	70.	95.
Starach. Z. Gór.	39417	249.	282,5	190.	310.
Zakł. Ostrowieckich	77500	266.6	261,6	195.	320.
„Wulkan"	525000	—	—	—	—
W. Gostyński & S-ka	110000	—	—	—	—
Borman & Szwede	275000	—	—	—	—
Konrad Jarn. & S-ka	312500	—	—	—	—
Ortw. Karas. i S-ka	10000	—	48,5	48.	50.
Warsz. Ub. od Ognia	425000	—	—	—	—
Ub. „Przezorność".	11000	—	—	—	—
„Łazy" (cement)	25750	—	23,3	20	27.
„Wysoka" „	77500	—	—	—	—
Firley „	5083	55,5	74,75	51.	80.
Warsz. Kop. Węgla	98000	472,5	160,5	110.	185.
Dróg Żel. Podjazd.	27500	—	—	—	—
Ł. J. Borkowski.	9850	47,3	48,5	35.	57,5
Bracia Jabłkowscy.	8530	19.	19,6	12.	24.
F. Dach. „Pustelnik"	27500	98,6	—	82,5	104.
Warsz. Poż. na Z. R.	6250	—	—	—	—
Bud. i pr. hot. w War.	575000	—	—	—	—
„Pocisk"	5267	42,25	58,2	34.	61.
„Siła i Światło".	7167	58,25	62.	48.	65.
Przemysłu Drzewn.	6100	20.	15,75	13,5	20.
Warsz. Handl. i Żegl.	3412½	22.	26.	20,5	27,5
„Nafta Polska"	4233	26,6	30.	21.	32.
Polskie Handlowe	2000	—	—	—	—
Tomasz. F. Szt. Jedw.	80000 K	—	—	—	—
Goslawice	27500	192,5	205.	155.	215.
H. Cegielski	49750	49,5	52.	36,5	65.
Modrz. Z. Gór.	35000	310,7	235.	225.	310.
Rohn, Zieliński i S-ka.	13850	—	48,5	48.	56.
„Stąporków"	55000	—	—	—	—
Fabr. Sil. i Trak. „Ursus"	48000	—	215.	185.	220.
Warsz. S. A. Bud. Par.	7450	88.	120,7	79,5	135.
L. Zieleniewski w Krak.	26833	375.	373,3	320.	385.
Han. Prz. Wł. Bednawski	3750	—	—	—	—
Pol. Centr. Handl.	3500	—	—	—	—
Ludwik Spiess i Syn	6750	65,75	62,5	47.	75.
Zach. Tow. dla Han i Prz.	7550	—	—	—	—
C. Hartwig	9500	—	—	40.	43,5
Haberbusch i Schiele.	145000	122,5	112.5	110.	125.
Fabr. Ołów. St.Majewski.	32500	—	170.	170.	190.
Prz. Naft. w Pol. Br Nobel	16400	136,6	130.	90.	145.
„Polus".	10000	—	—	—	—
Lenartowicz, Rylscy i Sp.	3500	26,5	24,7	22.	27
„Tepege" T. dla P. G.	17500	120	—	115.	120.
„Hurt"	3700	24.5	—	18.	24,5
Warsz. Warrant. Sp.	3750	—	—	—	—
Fabr. Mydeł. Wildt i S-ka.	12250	19,8	18.	18.	23
Fabr. Chem. „Radocha".	32500	—	—	—	—
Pol. Bal. Tow. „Polbal".	2000	17,5	—	15,5	20
Pol. Skł. Pom. Szkol.	2300	—	—	—	—
War. Tow. Ocz. Spir.	—	167.2	152,5	140.	170
S. A. „Nafta" w Lw.	—	—	—	—	—
Tow. „Elektryczność"	—	—	277,5	260.	290
„Ćmielów".	—	57,5	62	46.	70
Norblin, Buch, Werner	—	63,3	62,7	51.	70
Fabr. Masz. „Trzebinia"	—	—	—	48.	52.5
Eksplotacja Soli Potas.	—	—	—	240.	315

*) Dotyczy listów na blankietach rublowych Rb. 100 = 216

WYDAWCA: *MIECZYSŁAW MAJCHER.* REDAKTOR: *TADEUSZ SKARZYŃSKI*

Drukarnia „Rotacyjna" Marszałkowska 148.